

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Es. N. Sz. — — — 228

Egy szám ára pályevdva-
ron és vidéken is le,
Bekarostben — — —

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjei drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 február

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 40 szám

5686. Adár 9

A marosvásárhelyi napiparancs

A marosvásárhelyi magyarpárti tagozat elnöke, Bernády György határozatot hozott a rendelkezésre álló párttagokkal, melynek értelmében a párttagozat kizárja soraiból mindazon tagokat, akik — lelkiismeretük szavát követve — az ellenzéki listán szerepeltek. Ezzel azonban még nem elégedett meg, hanem külön határozatban megbélyegezte azokat a zsidókat is, akiknek volt bátorságuk a Magyar Párt parancsának ellenszegülni. A határozatnak ez a része kortörténeti dokumentum jellegével bír és megérdemli, hogy teljes egészében ideiktassuk:

„Az intézőbizottság ugyanekkor sajnálat-
tal állapítja meg, hogy Bretter Vilmos, a
kereskedőtársulat és a zsidó hitközség elnöke,
aki a magyarsághoz való tartozásnak egy
életen át számtalan előnyét élvezte, maga-
tartásával megtagadta azt és hogy dr. Farkas
Róbert ügyvéd szintén Bretter Vilmos útjára
tért. A magyar társadalomtól elvárja a Ma-
gyar Párt, hogy e határozatának szankciót
szerezzen. Tudomásul veszi végül a párt,
hogy dr. Krausz Mór, Rottmann Mór és
Engelberg Dezső ismételt bizonyítékát ad-
ták annak, hogy a magyarságra nézve ide-
genek.”

A határozat mindenestre igen élénk doku-
mentuma Bernády György fegyelmességeknek,
de ezenkívül annak is dokumentuma, hogy a
magyar párt egyes vezetői miként gondolko-
znak a lelkiismereti szabadságról. Egy darab
középkort prezentál ez a határozat, latifundiu-
mos, pallosjoggal felruházott urak mentalitá-
sát rekonstruálja, akik a maguk érdekei és
gondolatai szerint formáltak ki világméretű
és más, mint szolgai meghunyászkodást, fel-
tétlen engedelmességet nem ismernek, illetőleg
nem ismernek el. Irva vagyon ódon történelmi
krónikákban, főleg pedig Werbőczy tripartitu-
mában, hogy a magyar jobbágy még vallása,
tehát legbensőbb lelki ügye tekintetében is
urát volt köteles követni. Az is irva vagyon,
hogy Attila hunjai együtt temetkeztek el uruk-
kal nem ugyan saját akarataukból, hanem ki-
váltképen azért, mert akaratauk ellenére is
kényszerítették őket erre.

Bernády ur történelmi érzékének adta tanu-
jelét, amikor a jelen kor némileg megváltozott
viszonyai szerint, legalább morális téren igye-
kezett érvényt szerezni a magyar urak őskor
mentalitásának. Szép, szép dolog a történelmi ér-
zék, de Bernády ur mégis a jelen embere s
tudnia kellene, hogy a lelkiismereti terrorra
csak értelemlenélkül, gyáva emberek reagálnak,
nem pedig meggyőződéses, gondolkodó férfiak,
akik mind testi, mind szellemi téren régen ki-
kerültek a jobbágyi sorból.

Korunk megbomlott, vajdó viszonyai egy-
némely európai államban lehetőséget nyújtot-
tak diktatúrák létesítésére. A diktatúrákat azon-
ban forradalmi, vagy ellenforradalmi erők ter-
emtik meg: az államok beteges vergődéséből
kerülnek létre olyan férfiak, akik a középkor
szellemével vannak szaturálva. Am kisebbségi
sorban élő ember, vagy politikus még az erre
való hajlamok mellett sem vetemedhet erkölcsi
terrorra, mert a kisebbségi sors mindig, leg-
alább is ezen a tájon, a gyöngébbek sors,
amely ki van téve különböző pártok és kormá-
nyok szeszélyének. Ebből önként következik,
hogy a kisebbségek vezetőinek sohasem szabad
az önkény szellemének bűbájába esnie és fát-
tákonnyen kell vigyázni arra, hogy a demokri-
cia és a lelkiismereti szabadság eszméjén csorba
ne essék.

A magyar párt elnöksége ennek a modern
felfogásnak adta tanujelét, amikor Bernády
napiparancsát dezavualva, úgy határozott, hogy
az ellenzéki listán szerepelő magyarokat to-
vábbra is a magyar párt tagjainak tekinti. Ez
a jóvátétel nemcsak a kisebbségi szabadság-
küzdelemmel áll harmóniában, hanem a magyar
párt politikai elaszticitását dicséri s egyben
annak garanciája, hogy világméretű különbsé-
gek, politikai felfogásbeli különbségek nem
ronthatják le a népi együtvértartozás hatalmas
érzelmi és logikai erejét.

A marosvásárhelyi határozatnak a zsidóság
szempontjából legmegdöbbentőbb része az,
amelyben mintegy imperialista gesztussal meg-
bélyegezni igyekezik azokat a zsidókat, akik
legtermészetesebb faji és népi ösztönüket kö-
vetve, a zsidóság közös frontján mentek a vá-
lasztási küzdelembe. Bernádynek ez a gesztusa
nagyon idejét múlt gesztus s arra vall, hogy a
marosvásárhelyi pártvezér nem vett tudomást
arról, hogy a zsidóság a maga egyéni utjain
keresi boldogulási lehetőségeit. Ez a gesztus
mintegy arra látszik rávilágítani, hogy Bernády
a maga nagy faji lelkesülésében és kisebbségi
politikájában nem veszi észre egy másik kisebbség
érdekeit. Holott éppen a magyar kisebbség
legfőbb érdeke volna tudomásul venni azt,
hogy utjai közősek, érdekei azonosak a zsidó
kisebbség érdekeivel és utjaival.

Pillanatnyi felfogásbeli különbségek ezt az
érdekközösséget nem szüntethetik meg, annál
kevésbé, mert a kisebbségi sors a mindenkori
kormányok és pártok szeszélyének és politikai

változóságának van kitéve, amellyel szem-
ben csak a kisebbségek közös frontja, az el-
nyomás elleni küzdelemre való egységesség az
egyetlen eredménnyel biztató harci eszköz.

Kisebbség kisebbségnek nem oszthat paran-
csot. Elég baj az, hogy a kisebbségek kényte-
lenek olyan parancsok engedelmeskedni gyak-
ran, amely érdekeikkel merőben ellentétes s
néha egzisztenciájukban, egyenesen létükben
támadja meg őket. Bernády határozata, ame-
lyet a zsidóság megbélyegzésére szánt, már
csak azért is politikátlan, mert azt árulja el,
hogy a magyarság kisebbségi érdekeit nem
tartja azonosnak a zsidóság kisebbség érdekei-
vel, már pedig, ha ez fennáll, akkor a minden-
kori reakció joggal nyúlhat majd hozzá a Di-
vide et impera módszeréhez s találhat olyan
lehetőségeket, amelyet a kisebbségeket külön-
választva és megosztva, az általános kisebbségi
jogok megrövidítéséhez vezethet. Végre be kell
látnia Bernádynek, hogy a politika elsősorban
érdekek harci kerete s ha a marosvásárhelyi
zsidóság egyrésze érdekeinek védelmét nem
látta, mert nem láthatta a liberális párt mel-
lelti felvonulásban, ez még nem jelenti azt,
hogy a magyarság és a zsidóság kisebbségi ér-
dekei nem ugyanazok s legfelsőbb pillanatnyi-
lag és átmeneti eszközök tekintetében külön-
böznek el egymástól. Mindkét fél cselekedetei-
nek helyességét az idő dönti el, éppen ezért
Bernády nem vehet magának jogot ahhoz, hogy
egy imperialista gesztussal a zsidókra olyan po-
litikai taktikát kényszerítsen, amelyet a zsidó-
ság nem látott jónak.

Zadavec páfördulása a zsidók felé

A fehér terror hírhedt tábori püspöke egy zerre filozofitának vallja magát.
Február 25-től március 9-ig újra tárgyalja fogja a nemzetgyűlés a frankügyet

(Budapest, február 22. Az Uj Kelet tudó-
sitójától.) A „Neue Freie Presse” vasárnap
számában vezető helyen közli Zadavec István
tábori püspöknek egy hosszabb nyilatkozatát,
amelyhez a lap azt a megjegyzést fűzi, hogy a
bírótság és a nagyközönség feladata, hogy íté-
letet mondjon Zadavec szerepéről a frank-
hamisításban. A cikk bevezető része jellemzi a
püspököt. Nem szenvedélyes támadó, nem vad
agitátor, nem keserű és ráncos arc, nem szikár
és ösztövéralak. A szeme eleinte rideg, de
mindjobban felderül és átmelegszik a beszélge-
tés alatt. Arca pirososzogás. Ez nem a bor-
barát, hanem az egészséges és erőteljes duzzadó
falusi plébános arca. Széles, izmos alak. Meg-
látszik rajta, hogy paraszt szülőik gyermeke.
A beszélgetés, amelynél Molnár altábornagy is
jelen volt, a püspök pasaréti villájának dol-
gozószobájában folyt le.

Hogyan kerültem a frankhamisításba

— Hogyan kerültem ebbe a szerencsétlen
frankhamisításba? — kezdi Zadavec. — Ugy,
mint aki mitsem sajtve megy az utcán és egy
szék leesik a fejére. A talán szándékosan meg-
lazított téglá esett rám. Tudom, hogy nyugod-
tan nézhetek veldőim szemébe. És ezt egyházi
és katonai előjáróm is tudja. Nekem nincs
bűnöm és a vádak semmivé fognak foszlani.
Tudom, hogy a vádirat és a nap-nap után hoz-
záfűzött kommentárok nagyon kedvezőtlen
szinben tüntetnek fel engem. Kijelentem azon-
ban, hogy semmi bűncselekményről, semmiféle
bankjegyhamisításról sejtélelem sem volt. Az
én hibám az volt, hogy Nádosy országos főka-
pitányt, akinek hatalmát és befolyását ismertem,
minden tekintetben kifogástalan hivatalnoknak
tartottam, de ez olyan hiba, amelybe politikai-
lag sokkal tapasztaltabb személyek is beleestek.
Nádosy felkért arra, hogy engedjem meg

néhány fiatal embernek, akiket Windischgrätz
fog hozzám küldeni, hogy egy koffert, amely-
ben fontos és hazafias akcióra vonatkozó iratok
és értékek vannak, lakásomon elhelyezzek. Ami-
kor Nádosy ezt kérte tőlem, a legcsekélyebb
okom sem volt arra, hogy ezt a kérést meg-
tagadjam. Semmi okom nem lehetett arra,
hogy egy ilyen tekintélyes és magasrangú
férfiúval szemben bizalmatlansággal visel-
tessem. Ma persze — tette hozzá Zadra-
vec keserű mosollyal — sokkal óvatosabb vol-
nék, mert most ismerem fel azt a ravaszságot,
hogy a hamis frankokat egy pap lakására osem-
pészték azért, mert ott gyanítják és keresik
ezt a legkevésbé. Elmondja ezután, hogy az
országos főkapitánnyal és Windischgrätzzel is
a legjobb viszonyban volt. Amidőn a fiatal-
emberek a koffert hozzám hozták, jegyzéket
kértem tőlük arról, hogy mi van a koffertben,
ámbar nem volt szándékomban a koffert ki-
nyitni.

Az eskü

— A fiatal embereket — Rába kivételével
— akkor láttam először és utoljára életemben
Rába azt kérte tőlem, hogy eskessem meg őket.
Kivettem az esküt. Ez nem volt egyházi szer-
tartás, hanem kötelességvállalás becsületszóra,
amit helyemben mindenki más is megtett volna.
A koffert nem nyitottam ki és sem valódi, sem
hamisbankókat nem számláltam. Amikor az
első értesülést szereztem a koffert gyanus tar-
talma felől, erőlyesen követeltem, hogy vigyék
el tőlem, hiszen akkor Rómába kellett utaz-
nom. Ez minden, amit a frankhamisításról tu-
dok, amelynek minden szereplője ismeretlen
előttem. Jankovicsot és Szörceit sohasem lát-
tam. Barossal egyetlen-egyszer beszéltem na-
gyobb társaságban. A térképeszteli intézet hiva-
talnokait még névszerint sem ismertem. Talán
jöhíszemű, talán naiv lehettem, de szabad és

yári
és,
ből, teljesen
kedvező fze-
6/60 as-
7/50 cs
12/60 ss
5/0 as
6/20-as
10/70-es
12 spindli te-
redelkezé-
ra, amely
billió
a kiadóban.
I árák!
ak 260 lej
O-
.. 350 lej
FRIED
házá-
nand 10 sz.
sz ENRILO
ymagában, te-
ék néltül iz-
ad. — Az
ja a b bhávt
ENRILO táp-
ósaabb, azért
dkivül olesó.
ég minőségeért
rik Fiai
vatal.
ENRILO
75
IO
n.
István-szák-
villában zigo-
ényeket is ki-
ntkezéseket el-
szolgál
órabbiné

lehet-e egy papnak azt hinni, hogy az emberek már kivesszék a becsületet? Azt is szemre vetik, hogy az államfőtől amnesztiát kérik elítéltek számára. Ebben is tévedhetek, de azt mindig és újból meg fogom tenni, mert ha egy ártatlant menthetek, akkor szívesen hagyok futni egy bűnöst. Megelégedéssel tölt el, hogy közreműködhettem Löw Immanuel főrabbi kiszabadításában. Löw rabbi a leg tudósabb és legbizalmasabb papok közé tartozik.

„Barátságom Löw Immanuellel“

— Amikor Szegeden éltem, őszinte barátságban voltunk egymással. Elküldtük egymásnak prédikációinkat. Gyakran találkoztunk és midőn a bolsevizmus felütötte a fejét, egyesült erővel szállunk vele szemben. Már nem voltam Szegeden, akkor történt, hogy két újságíró állítólag meginterjúvolta a rabbit és köztölték annak kijelentéseit. Etes sértő szavak voltak ezek a kormányzó és az új rezsim ellen. Az öreg rabbit letartóztatták. Csak kevés embernek volt bátorsága, hogy érdekében közbelépjen. Én meg tettem. Öccimmel léptem volna ebben a barna barátságában a bíróság elé, hogy öreg barátom hazafiassága mellett tanúságot tegyek:

— Nem vagyok antiszemita — mondotta a püspök emelt hangon. És elítéltek minden antiszemita atrocitást. Én minden embert nem a vallása, hanem a jelleme miatt becsülök. Minden hazafit tárt karokkal fogadok, mert magyar voltam, vagyok és leszek, aki sohasem felejtheti el, mi volt Magyarország és mi véle kell lennie. Ép azért, mert ezt nem akarom és nem tudom elfelejteni, soha és soha nem fogom megbocsátani a frankhamisítást és nem értem, hogy mások megbocsátják.

Eddig tart Zdravec püspök nyilatkozata. Mindenesetre meglepő, hogy az az ember, aki aktív részt vett a fehér terror zsidóüldözéseiben, egyszerre filozofitának vallja magát. Kételkedünk ennek a vallomásnak az őszinteségében, mert még jól emlékszünk arra az időre, amikor Zdravec elindult a különítményekkel Szegedről és meg sem állt Siófokig, ahol lelkesen asszisztált a dunántúli zsidók Balatonba fojtásánál. Zdravec volt az, aki a Héjjas, Osztentburg- és Prónay-különítményeket feleltette és egészen bizonyosan ő volt az is, aki most a frankhamisítástól az esküt kivette. Nem tudjuk, mi vezette most Zdraveczet ehhez a zsidóbarát-vallomáshoz, de mindenesetre nagyon kételkedünk annak őszinteségében.

Február 25-ől tárgyalják újra a frankügylt

Kormánypárti körökben az utolsó pillanatig bizakodnak abban, hogy a frankügy likvidálásának ügyében sikerülni fog valamiféle megegyezésre jutni. Mindezek ellenében még megegyezés nem jött létre. Az ellenzék vasárnapi megbeszélésén szóba kerültek azok a nyugtalanító hírek is, amelyek szerint a kormány kompromisszum hiányában minden eszközt megragad a frankvita korlátozására és nem riad vissza a nemzetgyűlés elnapolásától sem. Szcitovszky házelnök kijelentette a „Reggel“ munkatársának, hogy február 25-ől március 9-ig fog tartani a frankügy parlamenti tárgyalása nyolc óras ülésen. Nincs kizárva a klotür alkalmazás. Bethlen, amíg csak lehet, halogatni fogja genfi utját és csak a parlamenti tárgyalások befejezése után utazik a Népszövetség ülésére.

Mégis megtartják az ébredő-felvonulást

A társadalmi egyesületek által tervezett felvonulás ügyében vasárnap újabb fordulat történt. Elhatározták ugyanis, hogy a demonstrációt feltétlenül megtartják. A rendezőbizottság szerint ugyanis a monstre felvonulásra feltétlenül szükség van, mert a nemzeti felfogású tömegek megmozdulása mementó lesz a zsidóság és a liberális sajtó magatartásával szemben. Elhatározták, hogy a felvonulást március 7-én, vagy legkésőbb 14-én tartják meg. Egyes társadalmi egyesületek felszólították Héjjas Ivánt is, hogy a Duna-Tisza között lakó hivatást állítsa sorompóba. Héjjas azonban elzárkózott ezen kérés teljesítése elől.

Összefüggés van a pénzhamisító-társaságok között

A frankhamisítás ügyében folyó berlini nyomozás vasárnap érdekes fordulatot vezetett. Schultze eddig óvatosan vallott és még azt sem akarta beismerni, amit a budapesti nyomozás megállapított. A berlini rendőrség benyomása sz volt, hogy Schultze valaki kitanította. M. Mészárosra vonatkozólag kérdezték ki és Schultze beismerte, hogy már a szokolhamisítás idejében összeköttetésben

állott Mészárossal, aki bemutatta őt Windisgráz-nak. Mészáros most Angórában lakik. Ezzel a vallomásával Schultze megerősítte a franciáknak azt a feltételezését, hogy a különböző pénzhamisító társaságok között szerves összefüggés van. Most már egészen bizonyos, hogy a papirost nem Franciaországból, hanem a Köln melletti Hiblel gyárból hozták. Valószínű, hogy Schultze vallomása alapján elfogadó parancsot adnak ki Mészáros ellen és kéri fogják a többi kormánytól a kiadatását.

Zagul pasa kiegyezett az egyiptomi kormánnyal

(Kairó, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zagul pasa vezetése alatt álló egyiptomi ellenzéki párt, amely tudvalevőleg évek óta a legkíméletlenebb harcot folytatja Anglia és a vele szövetségelt kairói kabinet ellen, február 19-én tartott rendkívüli ülésén elhatározta, hogy vele a külsőben álló választásokon részt vesz és ennek érdekében kiegyezik a kormánnyal. A kiegyezés egy békejavaslat alapján történt, amelyet a jelenlegi egyiptomi kormány tett Zagul pasának és amelynek lényege az, hogy a külsőben álló választásokat a fennálló régi választási törvény szerint fogják lefolytatni. A kormány kötelezte magát, hogy ezen a választási törvény szerint semmiféle módosítást nem eszközöl. A megegyezés egy másik pontja kimondja, hogy a kormány a jövőben semmiféle olyan szerződést, amely egyiptomi területek elvesztését vonná maga után, nem köt. Ez a pont elsősorban Djerabub-óázisra vonatkozik, amelyet a kormány Olaszországnak akart átengedni. Az ellenzéki politikusok gyűlésén 1400 delegátus vett részt. A kormány nagyszabású rendőri intézkedéseket foganatosított, beavatkozásra azonban nem került sor.

Tizenkétévi súlyos fegyházra ítélték Mohapel gyilkosát

A bécsi esküdtbíró ítélete

(Bécs, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a legutóbbi bécsi cionista kongresszust megelőzően a kampókeresztsek Bécsben óriási propagandát fejtettek ki. A propaganda ellensúlyozására az Antifascista Bizottság is röpdudulást adott ki, amelyeket az utcán osztogattak. Augusztus elsején a Prater előtti Tegethof-emlékmű előtt rögtönzött gyűlést tartottak, amelynek közönsége főleg Reumann szocialista képviselő temetéséről haza ért munkások voltak. Az egyik szónok beszéde alatt Mohapel József könyvelő és barátja, Ernst Hoffmann gunyosan nevetett. A szocialisták álló közönség ezt a gunyos nevetést provokációnak vette és a két fiatal embert elkergették a gyűlés színhelyéről. Hoffmann egérutat nyert, Mohapel azonban szerencsétlenségére a prateri csetések üzőbe vette és a „Dresden“-szálló bejáratánál meglicselte. A szerencsétlen ember a késszurásoktól szíven találva összeesett és a helyszínen meghalt. A rendőrség a támadók közül elfogta Franz Seidel husz éves suhancot, aki az utcán kérkedett is borzasztó cselekedetével. Amikor a rendőrök el akarták fogni, velük szemben is támadólag lépett fel, azonban sikerült őt ártalmatlanná tenni és bekisérni az örszobára. Itt megállapították, hogy ittas volt. Megállapították róla továbbá azt is, hogy soha semmilyen pártszervezethez nem tartozott, úgy, hogy politikai okok a gyilkosságánál nem játszhattak közre. Seidel büntetett-életű csavargó volt, aki prostituáltak között élt, ezeket zsarolta, a kizsárolt pénzt pedig a legrosszabb-hírű korcsmárkban elitta.

A mai tárgyaláson a vádlott nyugodtan viselkedett és a hozzáintézett kérdésekre elmondta, hogy husz éves, segédmunkás és verekedések és zsarolás miatt többször kapott büntetést. Elmondta, hogy augusztus elsején kellenél többet ivott és kíváncsiságból nézett el az utcai gyűlésre. Amikor a két fiatal embert elzavarták, fejébe szállt a bor és az egyik fiú után futott. Nem akarta meggyilkolni, csak meg akarta szurni.

Az ügyész: Milyen indokból követte el ezt a tettet? Ön nem ismerte Mohapel és ön soha nem politizált.

Vádlott: Nygón fel voltam hevülve.

Az ügyész: Azt mondták, hogy ön a tett elkövetése előtti órákban azzal fenyegetőzött, hogy még a mai napon le fog szurni egy kampókeresztet.

Vádlott: Ez teljességgel lehetetlen. Hiszen még ma sem tudom voltaképpen mi az a kampókereszt. (Darútsággal.)

Az elnök ezután a tanúk kihallgatását rendelte el. Bucha József mázoló elmondotta, hogy Seidel nyolc évvel ezelőtt jött hozzá tanoncnak. Erőszakos embernek ismeri, aki azonban hazugságra nem képes.

Helena Bernáth varrónő elmondotta, hogy a kritikus napon a Róth féle prateri vendéglőben együtt ivott Seidellel, aki egy barátja társaságában jött oda. Később még hárman ültek az asztalhoz és hatan együttvéve nyolc liter sört és három liter bort ittak. A legutóbb Seidel itta.

Elnök: És ki fizette a számlát?

Tanu: A csebet mi fizettük.

A bíróság ezután felolvasta a vádlottra vonatkozó orvosi szakvéleményt. A vádlott már gyermekkorában alkohollal élt, nyakas fiú volt és munkakerülő. Degenerált és erkölcsileg alacsonyrendű ember.

Dr. Schwartz államügyész vádbeszédében kifejtette, hogy az elmúlt év nyarán a politikai agitáció olyan mérveket öltött, amilyen példátlan az osztrák főváros történetében. Augusztus elsején lázító beszédek tartottak a Prater előtt, ahol a békés járókelőket tetleg inzultálták. A vádlott azonban nem politikai okokból követte el tettet, hanem mert felgerjedt benne a gyilkolásra való hajlam. Szomorú tünete ez annak az elvadultságnak, amely a háború óta nem akar elmúlni a közéletből. Meg kell torolni ezt a borzasztó gyilkosságot, hogy maga a büntetés is példaadásul szolgáljon és tisztítólag hasson a közérkölcsekre.

Dr. Róbert Klein védő mindenekelőtt fájalmát fejezi ki afölött, hogy egy jóra való fiatal ember politikai izgatás áldozatává esett. Ha nem engedték volna hónapokkal a tett elkövetése előtt a különböző politikai lázításokat Bécs utcáin, akkor ez a lesújtó tragikus eset sem következett volna be.

Az esküdtek az elnök felőri rezüméje után itélethozatalra vonultak vissza. Egyórás tanácskozás után nyolc szavazattal négy ellenében gyilkosságban mondták ki bűnösnek Seidelt, akit e verdikt alapján a bíróság tizenkétévi súlyos fegyházra ítélt. Az elítelt a tett elkövetésének minden évfordulóján sötét magánzárkát kap és megvonják tőle e napokon az ételmezést.

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gypju, műselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. Végáru festés adjuztálva.

„Kristály“ kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosógár, Gluj, Telefon 500

Eir Roma

Romain Rolland egész Európa külföldön igyekszik fejezést adni azoknak, akik az új és akik a nemzeti detői és Romain Maradandó emléke az a hatalmas költő, kalmából Gorkij, adtak ki „Liber“ — (Romain Rolland) Ebben a baráti, tisztelő közleménnyel Stefan Zweig írta szereplő író öri közönségre a frázis érdekesebb megvél, amelyet a kor legkiválóbb megteremtője költő Ime a levél:

„Igen tiszteltam Önt szemtől még az európai benyomása alatt az emberekkel akik eltöltötték a mindent, a világ az emberiséget sem tudott vigaművészet és szaviasztalója lehet teremtményeken semtette nyomom — A nyers

védelem futi, emnak alávetve ucsító államok. Tjöggenek és eségek, de mind hasonlós nélkül akik nem része nek, hanem a magasra tartják azok a nehezé lökik a társad csak nem köve ellen a lelkiismeretnek meg tudnak, mintha tisztelt mester, vedett, harcolt kek módjára.

— Ebben a szegényteljes iatléika nem v a barbár érzel a nemes ember az akadémiák répi ismeretlen helyein.

— Ma ez az akik Özben lá a közörség a szoké, akik iszember, akik emberiség erkő látják és az fontosabbnak és saját állam

Néhány napja után Stefan Zweig hallgatósá eseményét abb felfedezni, mel tal lelki kinok Tolsztojtól. T bere két nap levelet írjon e hozzáfordul le

— Ez az határozta meg vonal a mind kit szolgáló e Rolland heroi

Raso

Einstein levele Romain Rollandhoz

Romain Rolland hatvanadik születésnapja egész Európa kulturális világának ünnepe volt. Különösen igyekeztek hódoló szeretetüknek kifejezést adni azok az írók, művészek és tudósok, akik az új Európa kiépítésén dolgoznak, és akik a nemzetek közötti megértésnek a híradói és Romain Rollandban látják vezérüket. Maradandó emléke lesz ennek a jubileumnak az a hatalmas kötet, amelyet a születésnap alkalmából Gorkij, Duhamel és Stefan Zweig adtak ki „Liber amicorum Romain Rolland” címmel. Ebben a könyvben a nagy francia író barátai, tisztelői harcostársai ünneplik egy-egy közleménnyel Romain Rollandot. Eletrajzát Stefan Zweig írta meg s minden, a kötetben szereplő író örökzöldik attól, hogy frázisokkal szórja a szavakat, hogy a frázisok zseniális ellenségét. A legérdekesebb megnyilatkozások egyike az a levél, amelyet a cionista Albert Einstein, a jelenkor legkiválóbb fizikusa, a relativitási elmélet megerősítője küldött a Jean Cristophe írójának. Így írt:

„Igen tisztelt mester! Egyetlenegyszer láttam Önt szemtől-szembe életemben. Midőn Ön még az európai katasztrófa kitörésének friss benyomása alatt állt, magányos volt és látnok, az emberekkel kimondhatatlanul együttszenvető, akit eltöltött a fájdalmas tudat, hogy hiába minden, a világosságot nem lehet terjeszteni, az emberiséget nem lehet megváltani. Ön sohasem tudott vigaszt találni abban, hogy magas művészet és szavai a finom lelki életet élők vigasztalója lehessenek. Ön azokon az emberi teremtményeken akar segíteni, akik maguk tevénytette nyomorúságukban tengődnek.

A nyers tömegek munkáját a vak szenvedélyű, ennek a vak szenvedélynek van az alávetve úgy öök, mint az őket megtestesítő államok. Tombolásukban egymás ellen üvögnek és egymást kergetik a szerencsétlenségbe, de minden gyalázatosságukat belső magaslás nélkül követik el. Azok azonban, akik nem részesei a tömegek nyers érzelmeinek, hanem a vak szenvedélytől érintetlenül magasra tartják az emberszeretet ideáljait, azok a nehezebb sors orszálosai. Ezeket hálálják a társadalomból és úgy kezelik őket, ha csak nem követnek el olyan tetteket, melyek ellen a lelkiismeretük fellázad és ha nem tudnak meg mindent, amit éreznek, látnak és tudnak, mintha belpoklok volnának. Ön, igen tisztelt mester, mint sem hallgatott el. Ön szenvedett, harcolt és vigasztalt a legnagyobb lelkek módjára.

Ebben az európaiak számára olyannyira szegényteljes időben hiderült, hogy a szellemi atléta nem véd meg a lélek hitványasága és a barbár érzelmek ellen. Én azt hiszem, hogy a nemes emberi érzelem nem rúgyezik jobban az akadémiák és egyetemek világában, mint a nép ismeretlen és réma emberének munkahelyein.

Ma azoknak a közössége üdvözli Önt, akik Önben látják ragyogó példaképüket. Ez a közösség a magányos emberek közössége, azoké, akik a munkák a gyűlölet járványával szemben, akik a háború megszüntetésében az emberiség erkölcsi gyógyulásának első célját látják és akiknek ez összehasonlíthatatlanul fontosabbnak tűnik, mint a saját nemzetüknek és saját államuknak sajátos érdekei.

Néhány nappal Romain Rolland születésnapja után Stefan Zweig Berlinben tartott óriási hallgatóság előtt Romain Rolland-előadást. Zweig Rolland gazdag életének legjelentősebb eseményét abban a 32 oldalas levélben véli felfedezni, melyet Rolland még ismeretlen fiatal lelki kinokkal gyötrődő diákkorában kapott Tolstojtól. Tolstoj korának legnagyobb embere két napot áldoz életéből arra, hogy egy levelet írjon egy ismeretlenhez azért, mert az hozzáfordul lelki válságában.

Ez az élmény — fejtette ki Zweig — határozta meg Rolland életvonalát. Ez az életvonal a mindenkinek való segítség, a mindenkit szolgáló európai szellem. De mindaz, amit Rolland heroikus munkával a külvő siker kilá-

tástalanságával, de benső tüztől s a lelkét eltöltő felelősségérzettel eltöltve, biográfiájában és tizkötetes regényében, a Jean Christopheban lezögeztet, a világháború katasztrófája után újból bizonyításra szorult. Ez a bizonyítás pedig ekkor már nem lehetett irodalmi munka, hanem az eleven élet. Ekképen Rolland mindig és újból küzd az ideálért, a közösségbe vetett hitért, átérzve egy minden akadályt áthidaló egyete-

mes etika szükségszerűségét. Így jut el utolsó munkájához, melyben Ghandhi küzdelmével foglalkozik. a küzdelemmel, melynek nem erőszak a fegyvere, hanem a csendes, alázatos és mégis erőteljes megtagadása az együttdolgozásnak imperialisztikus célokért. Romain Rolland születésnapja mindazoknak ünnepe, akik az emberiség jövőjébe vetett hittel magasra tartják a fáklyát.

Márciusra várják a kormány távozását

A nemzeti- és parasztpárt újabb tárgyalásai. Vajda nyilatkozata a politikai helyzetről. Választási vegzaturák Nagyváradon

(Bucuresti Bukarest, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A választások eredményei feszült izgalomban tartják az ország politikai közvéleményét. Eredetileg úgy volt, hogy a parlament ma összeül, amelyen az ellenzék megkezdte nagy hadjáratát a kormány ellen, de a kormány az utolsó pillanatban úgy határozott, hogy a pótválasztásokra való tekintettel a parlamentet csak március 1-ére hívja össze.

Nagy érdeklődéssel kísérik a nemzeti és parasztpárt között megindult újabb tárgyalásokat, amelyeknek kedvező kimenetelétől nagyban függ az ország jövő politikai helyzetének kialakulása. E pillanatban a megegyezésnek még súlyos személyi akadályok állanak útjában,

amelyeket a kormány a kulisszák mögött igen ügyes taktikával igyekszik még jobban elmergesíteni. Mindazonáltal a két nagy ellenzéki párt vezéreiben erős az elhatározás, hogy a kormány megbuktatása érdekében a legsúlyosabb egyéni áldozatokat is meghozzák.

Hogy mik a kormány tervei, azt e pillanatban nem lehet pontosan megállapítani. Azokat a híreket, amelyek a kormány közeli lemondásáról szólnak, hivatalosan még nem erősítették meg ugyan, de a jelek mégis arra vallanak, hogy március hónapban új kormány kerül az ország élére.

A belpolitikai helyzetről érkezett mai táviratainkat itt adjuk:

Stelian Popescu az ellenzéki fuzió akadályai

A nemzeti párt és a parasztpárt között ma ismét megkezdődtek a tárgyalások. A nemzeti párt azon tagjait, akik a bizottságban résztvesznek, táviratilag Bukarestbe hívták.

A tárgyalások nem a legkedvezőbb kilátások r. ményében kezdődtek. Bár mind a két párt őszintén óhajti a megegyezést és igyekszik is ezt elérni, olyan kérdések vannak azonban napirenden, melyek az optimizmust némileg kevésbé irkolltják. Többek között a belügyi tárca betöltése is olyan kérdés, amelyet rendkívül nehezen fognak tudni megoldani.

A legjobban informált körök szerint a parasztpárt ragaszkodik ehhoz, tekintet nélkül arra, hogy ki lesz a miniszterelnök, a belügyi tárcát Lupu dr. töltse be. A nemzeti párt ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedik, hogy ilyen határozattal nem lehet prejudikálni a királyi döntésnek. A kormány összeállításában a végző mindig a királyé, nem lehet tehát az uralkodót arra kényszeríteni, hogy mindenképen járuljon hozzá Lupu dr. belügyi miniszterségéhez. Elvben hajlandó ezt lezögegni a nemzeti párt, de végleges határozat formában, már a fenti okoknál fogva sem hajlandó erre.

A parasztpárt Stelian Popescu kizárását követeli

Egy másik súlyos probléma Stelian Popescu személye. Stelian Popescu, aki tudvaleg a legelterjedtebb román lapnak, az „Universul”-nak a tulajdonosa és igazgatója, ellensége a parasztpártnak, különösen pedig Sterének. Az „Universul” többször a két párt közötti végleges megegyezés befejezettnek látszott, olyan kérdéseket dobott fel színre, amelyek a végleges megegyezést meghindították. Emiatt a parasztpárt határozottan azt kívánja, zárják ki a pártból Stelian Popescut, akinek amugy is csak passzív szerepe van a nemzeti párt vezetésében. A nemzeti párt viszont nem hagyhatja figyelmen kívül a legnagyobb lap igazgatóját, mert ez egyúttal a lap támogatásának elvesztését is jelentené.

Sürgetik az ellenzéki pártok megegyezését

Ezek azok a problémák, amelyek ebben a pillanatban nehézségként állanak a két párt között. Maniu mindent elkövet, hogy ezeket a nehézségeket eliminalja, azonban mindkét részről vannak intranzigens elemek. Politikai körök éppen ezek miatt fokozott érdeklődéssel tekintenek a tárgyalások elé.

Parasztpárti körök szerint a párt ragaszkodni fog ahoz, hogy a nemzeti párttal a tárgyalásokat még ezen a héten befejezzék. Nem akarják többé húzni-halogatni a kérdés végleges megoldását. Ha a nemzeti párttal nem járnak eredménnyel a tárgyalások, a parasztpárt és az averescanusok közötti megegyezés valószínűnek látszik. Annál is inkább, mert az utóbbi időben a két párt között az összeköttetés egyre melegebbé vált.

Vajda Sándor nyilatkozik a választási eredményről

Vajda Sándor volt miniszterelnök a közégi választások utáni politikai helyzetről ma a következő politikai nyilatkozatot tette:

— A közégi választás nagyszerű alkalom volt arra, hogy az intellektuál elem is véleményét nyilvánítsa a kormányról szemben, a mezőgazdasági választások eredményéről ugyanis a liberálisok azt hangoztatták, hogy az a paraszttömegek véleménye.

Buz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumellény .. Lej 540
Selyemmellény .. Lej 459

Harisnyák és keztyűk minden színben, nagy választékban.

„HELIOS”

Főter 7 szám.

nyilvánítása, ami nem jöhet számításba. Most tehát az intellektuellektől is megkapták a feleletet.

A munkásság és a Nemzeti párt

— A kisebbségekről szólva, örömszolgálat nekünk, hogy a polgári pártok tagjai és nem a vezetői megmutatták, hogy a nemzeti párttal rokonszenvennek. A munkásság pedig teljes energiával mellénk csatlakozott, mert ismerte a nemzeti párt felfogását az összes munkásproblémákkal szemben, nem felejtették el azt, hogy a Consiliul Dirigent idejében két helyet biztosítottunk a kormányzótanácsban a munkásoknak.

„Kisebbségibb a kisebbségeknél..”

— Örülünk annak, hogy a magyarság is bizonyosságot tett arról, hogy egyedül a nemzeti párt az az erdélyi román párt, amelyhez érdekeik és létük hozzákapsolják. Őszintén meg kell vallanom, hogy amikor a Magyar Párt és a kormánypárt közötti megegyezés híre nyilvánosságra került, a nemzeti pártban hangzottak el olyan kijelentések, hogy a párt nem lehet kisebbségibb a kisebbségeknél és ha az erdélyi kisebbség más pártoknál keresi érdekei érvényesülését, jelentse ki a párt azt, hogy nem köti őt többé a gyulafevári határozat és nem biztosíthat többet a kisebbségeknél a békeszerző-

Rasol, Mirjam 'késnélküli borotváló por a legjobb, legkiválóbb és legolcsóbb. Egyedüli készítő **Spitz Sámuel** fésienkeresk. Carol-Mare Körjen árajánlatot

désekben foglalt kisebbségi jogoknál. Ezek a hangok azonban a községi választások eredményét és a magyarság állásfoglalását látva, elnémultak. A nemzetipárt változatlanul állja mindazokat a kötelezettségeket, amelyeket a gyulafehérvári határozatokban magára vállalt.

Egy kérdés

Itt az újságíró a következő kérdést vetette közbe:

— És ha a választások eredménye más lett volna és ha a magyarság szavazatai mindenütt a liberálisokat juttatta volna győzelemre, de ennek ellenére a nemzeti párt kerül kormányra, a gyulafehérvári határozatokat semmisnek tekintették volna?

— Ismét csak azt kell mondanom, — felelte Vajda — hogy nem lehetünk kisebbségek a kisebbségeknél. Az az elv, hogy ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel, itt nem állhat fenn örökké, mindig csak ellenzést tapasztalva a kisebbségek részéről. Ez hála Istennek nem következett be.

A kormányutódlás rendezése

— A választások után mikorra várják a kormány bukását?

— Most már a kormány kezdeti diszes temetésének előkészítéséhez, ha nem akarja bevárni csufosabb és viölensebb bukását. Mert ha most nem vonul vissza jószántából, akkor nincs olyan hatalom, amely a liberálisokat a hatalom paradiózába valaha is visszajuttatná.

— Ki lesz a kormány utódja?

— Önök újságírók mindig kíváncsiabbak a politikusoknál, mondotta mosolyogva a volt miniszter. Legyenek nyugodtak, lesz utódja a jelenlegi kormánynak. Mi mindenestre módot kerestünk arra, hogy az ország demokratikus pártjai és elemei ne maradhassanak figyelmen kívül a kormányutódlás kérdésének rendezésénél.

A miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány átadja helyét?

Bratianu Jonel lakásán tegnap minisztertanács volt, amelyen a politikai helyzetet vitatták meg. Hivatalos jelentést a tanácskozásról nem adtak ki azzal, hogy tisztán eszmecsere folyt a miniszterek között.

Az „Adeverul“ és a „Lupta“ ezzel szemben úgy tudják, hogy a minisztertanácsban Bratianu Jonel bejelentette azon elhatározását, hogy átadja helyét egy másik kormánynak. Bratianu Vintila, aki eddig mindig ellenkező állásponton volt, szintén osztotta a miniszterelnök nézetét.

Március elsőjén ül össze a kamara

Eredeti terv szerint a kamarát holnap akarták megnyitni, a pótválasztások miatt azonban március elsőjére halasztották a megnyitást. A holnapi ülésen az egyesült ellenzék nevében az eddigi formáktól eltérően, egy olyan deklarációt akartak felolvasni, amelyben a mezőgazdasági és a községi választások eredményeire való hivatkozással az uralkodót felhívják a kormány azonnali eltávolítására.

Újabb választási eredmények

Itt említjük meg, hogy szombaton még a következő helyeken zajlottak le választások: Buzauban az ellenzék győzött 3312 szavazattal 1142 ellenében. Mizilben a liberálisok, Baltzban a parasztpárti lista győzött 2949 szavazattal, a nemzeti párt és a néppárt 417 s a liberális párt 368 szavazatával szemben. Lippán az ellenzék, Zombolyán az ellenzék győzött, Moinesiben pótválasztás lesz.

Választási zaklatások Nagyváradon

Nagyvárad, február 22. A választások előtt és a választások ideje alatt is a nagyvárad Magyar Párt a kormány képviselőjénél erőlyesen tiltakozott az atrocitások ellen, amelyeknek célja a közvélemény megnyilvánulásának elnyomása volt. A választások után következő napon dr. Rozványi Jenő, Bucova Ferenc és Ullmann S. Sándor nagyvárad munkásvezérek idézést kaptak, amelynek értelmében febr. 25 én a kisenevi hadbírósnál tartoznak megjelenni. A Magyar Párt nem ismeri az idézés elzáróit, de abban további választási zak-

latásokat lát és ez ellen azonnal fellépett. Ötös bizottság kéréste fel tegnap délután Regmann Miklós prefektust, akinek kijelentették, hogy az ilyen eljárással a Magyar Párt nem azonosíthatja magát és annak ódiúmat nem viselheti. A legerélyesebben tiltakoznak a munkásvezérek zaklatása ellen. Kijelentették, hogy ha ezt a rendszert nem változtatják meg, ebben az esetben a Magyar Párt számára nem marad meg a lehetősége annak, hogy a választási paktum kötelezettségeit továbbra is megtartsa. Kérték a prefektust, hogy a nagyvárad

munkásvezéreket indokolatlan zaklatástól kíméljék meg.

Cosma volt miniszter a liberális Magyarpart paktumról

(Temesvár, febr. 22.) Cosma Aurél volt miniszter a „Temesvári Hírlap“ munkatársának azon kérdésére, hogy a választások után a paktum megszüntetésének tekinthető-e a Magyar Párt és a liberális párt között, kijelentette, hogy a Magyar Párttal létrejött paktum továbbra is változatlanul fennáll.

Áprilisra új választást várnak Németországban

(Berlin, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szociáldemokrata és a centrupárti képviselők között a helyzet rendkívül kiélesedett, úgy, hogy számolnak a Reichstag közeli feloszlásával. A parlament folyosóin élénken tárgyalják az eseményeket és általános az a vélemény, hogy vagy áprilisban, de legkésőbb májusban új választások lesznek. A nehézség legfőbb oka a kormány gazdasági programjában, továbbá néhány más belpolitikai kérdésben rejlik, míg a külpolitikában a szociáldemokraták továbbra is támogatják a kabinetet. Minthogy azonban Németországnak a Népszövetségbe való belépése után a gazdasági krízis és a munkanélküliség kérdése lép előtérbe, valószínűnek tartják, hogy a gazdasági program tárgyalásánál a kormány kisebbségbe kerül és a Reichstagot feloszlattal lesz kénytelen.

A bánati cionisták körzeti konferenciája

A konferencia a helyicsoportok intenzív újjászervezését és a kulturális tevékenység kimélyítését határozta el

(Timisoara-Temesvár, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután három órakor tartotta meg a temesvári belvárosi zsidó hitközség tanácstermében idej első konferenciáját a Zsidó Nemzeti Szövetség bánati körzete. A konferenciára számos helyicsoport küldte el delegátusát, kivéve az aradi helyicsoportot. A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári központja táviratban üdvözölte a konferenciát.

Dr. Weil Adolf elnök három órakor nyitotta meg a konferenciát és rövid beszéd keretében méltatta a konferencia jelentőségét, majd a palesztinamunka ismertetésére tér át és behatóan foglalkozott a zsidóság, speciálisan a romániai zsidóság gazdasági helyzetével. Végül melegen üdvözli a konferencián megjelent delegátusokat és vendégeket.

Az elnöki megnyitó után megválasztják a konferencia vezetőségét, melynek tagjai lettek: Vermes Ernő elnök (Temesvár), Reicher Márkus (Orsova) és Neumann Hugó (Lugos). Jegyzők lettek: Kaufheil Ernő és Strausz B. I.

A titkári jelentés

A vezetőség megválasztása után Kaufheil Ernő tartotta meg titkári beszámolóját. Héber nyelven üdvözli a konferenciát, majd magyar nyelven kronologikus sorrendben adja elő az elmúlt év eseményeit. Felhívja a helyicsoportokat, hassanak oda, hogy a hitközségek mindenütt vezessék be a Keren Kajemet snóderolásokat, amelyek Temesváron már eddig is olyan szép eredményeket hoztak. Zajin Adár lévén, a konferencia néhány percnyi szünetet tart, amely után az előadó kegyeletes szavakban emlékezik meg az elmúlt év zsidó halottairól.

Előadó behatóan foglalkozik a zsidó jogvédelem kérdésével és ezzel kapcsolatosan felhívja a konferencia figyelmét arra, hogy a közelgő képviselőválasztások alkalmával a zsidóságnak olyan álláspontot kell elfoglalni, amely alkalmas arra, hogy a speciális zsidó érdekeket biztosítsa. Ennek az álláspontra a keresztülvitele érdekében már most meg kell tenni a szükséges szervező lépéseket, nehogy a képviselőválasztás készületlenül találja a zsidóságot. A titkári beszámolót a konferencia egyhangúlag tudomásul vette.

A csoportok átszervezése

Vermes Ernő elnök terjeszti ezután elő javaslatát a helyicsoportok átszervezése érdekében. Szükségesnek tartja, hogy minden csoport úgy, mint a temes-

vári, hetenként legalább egyszer összejövetelt tartson, amelyen megtárgyalják mindazokat az eseményeket, amelyek a zsidó közéletet érintik. Az egyes csoportok között szoros kapcsolatot kell kiépíteni és a körzeteknek minden tekintetben támogatniok kell a csoportokat. Javasolja továbbá a héber kurzusoknak minden vonalon való kiépítését. A kérdéshez többen szólottak hozzá, amely után a konferencia Vermes javaslatát teljes egészében elfogadta és kimondta, hogy a körzetek és helyicsoportok közötti kapcsolatok kimélyítése vitális érdek.

Kulturkérdések

Taub Ábrahám tanár a kulturmunka kiépítésére vonatkozó javaslatot terjesztett a konferencia elé. Előadó szerint a cionistamozgalomnak három fázisa van: Politikai fázis Herztől Sanremoig a „Keren Kajemet és Keren Hajjeszód“ gazdasági alapok megerősítése és végül az eszmének ideákban való kimélyítése. A világ-szervezet az Ijjar hónapot szervezési hónapnak jelölte meg, amit komolyan kell felfogni. Gyarápítani kell a Szövetség erejét, mert csak így biztosíthatjuk a mozgalmat. Javasolja, hogy a körzet küldjön ki kulturbiztost, aki a helyicsoportokat megfelelő erővel lássa el. A javaslatot a konferencia elfogadja.

Márton Izidor szövevény, hogy az „Ujkor“, amely a bánási zsidóság hetilapja, anyagi nehézségekkel küzd, amire Engel Jeromos (Gyergyószentmiklós) kifejté, hogy az „Ujkor“nak át kell térni a német nyelvre, hogy a zsidó mozgalomról a zsidóságnak azt a rétegét tájékoztassa, amely nem bírja a magyar nyelvet és így az Uj Keletet nem olvashatja. A konferencia ilyen értelemben határoz.

Dr. Briszker Ezekiel a következő előadó, aki a pénztári jelentés alapján ismerteti az eddigi eredményeket. Figyelmezteti a Keren Kajemet biztosokat, hogy ha a temesvári és bánati csoportok az idej kvótát csak megközelítőleg is el akarják érni, úgy az eddiginél lényegesen odaadobb és hatványozottabb munkával és erőfeszítéssel kell a K. K. akciókat levezetni. Végül is felhívja a K. K. biztosokat az Ussiszkia ittléte alkalmával hozott határozatra, amikor a temesvári zsidóság 1 millió lej összegyűjtését fogadta meg.

Langer és Markovics a központ hathatósabb támogatását kéri a helyicsoportok számára.

Keren Hajjeszód

Kaufheil Géza, a Keren Hajjeszód előadója röviden ismerteti az eddig elért eredményeket. Felhívja a delegátusok figyelmét arra, hogy e téren kifejtett munka nem elégitette ki a várakozásokat és fokozottabb tevékenységre buzdítja őket.

Hirsch Szerén Ceira és Katalán Rafael barissziánus az ifjusági csoportok munkájáról referálnak a konferenciának, amely a referátumokat egyhanguan elfogadja.

Kaufheil Ernő körzeti titkár terjeszti elő ezután a határozati javaslatot, amely megállapítja azt, hogy a körzetben a szervezeti élet nem elég

Öcskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

élénk és ennek következtében az akciók eredményessége nagymértékben hátráltatva van, — mindenképp a szervezeti élet kiépítésére és intenzívebb tételére hívja fel a helyi csoportokat.

Végül a következő körzeti vezetőséget választották meg: Elnök: Dr. Weil Adolf. Alelnökök: Deutsch Mór Lugos és Hunyadi Andor Petrozsény. Körzeti titkár: Kaufheil Ernő. Intézőbizottsági tagok: Reicher Márkus Orsova, Pálffy Márton Karánsebes, Schwartz Géza Resica, Mandel Zoltán Nagyszentmiklós, dr. Szegő Ernő Déva, Klein Bernát Resica, Langer Sándor Oravica, Rothbart Jakab, Vermes Ernő, Taub Ábrahám, dr. Briszker Ezekiel, Hirsch Szerén és Katalán Rafael Temesvár.

A vezetőség megválasztása után Weil Adolf dr. zárószavaival a konferencia véget ért.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A Poale Cedek tisztújító közgyűlése

Vasárnap délután két órakor tartotta a kolozsvári zsidó iparosok egyesülete a Poale Cedek évi közgyűlést. Az évi jelentést Mandelbaum titkár terjesztette be, megemlékezve az egyesület sulyos árvízkatasztrófájáról. A bizottságot, amelyet az árvíz által ért egyesületi károk ügyében küldtek ki, újabb tagokkal egészítették ki. Ezután megejtették a választásokat. A választás eredménye a következő: Elnök: Janovitz Géza. Alelnök: Goldberger Kálmán. Pénztárnok: Krausz Samu. Jegyző: Deutsch M. Károly. Felügyelő bizottság: Löwinger Jakab, Schwartz Sándor, Vogel Jakab. Tanácsnokok: Abraham Mór, Barta ékszerész, Hochmann Jakab, Rimóczi Jakab, Hirsch Herman, Farkas József, Nussbaum Mihály, Stauber József, Weisz Manó, Lampel Adolf, Jakab Mihály. Pótagok: Grün Emanuel, ifj. Kleinmann Sámuel, Sivovits Manó, Nagy Vilmos, Malkisman Mór. Templombizottság: Schwartz Márton, gábe, Rosenfeld Armin, Czallel Hirsch. Gazdák: Schwartz Mihály és Izsák Antal.

Trumpeldor emlékünnepe

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor a kolozsvári Uránia-mozgósínházban Mózes születésének és halála napjának évfordulóján imponáló ünnepi keretek között leplezték le a zsidó munka hősnak, Trumpeldornak arcképét. Az ünnepséget Léber Gyula sómér prologusa nyitotta meg. Dr. Hamburg József nívós beszédében ismertette Trumpeldort, az igénytelen, az igaz zsidót, aki a zsidó légio élén küzdött Erec Jiszraélért és Tel-Chajban, az új zsidó élet kisírázása helyén halt hősi halált arab hordák elleni harcában. Ha az ember Trumpeldor naplóját és följegyzéseit olvassa, bámúlnia kell, hogy az anyagiasságnak és haszonlesésnek ebben a mai korszakában akadjon ember, aki régi hősök lelki nagyságára úgy tudjon emlékezni, mint ez a fiatal, lelkesedéstől és akaratától áthatott uttó. A szónok, aki találó portréját adta a hat év előtt elesett zsidó uttó, követendő példaként állította az ifjúság elé Trumpeldor életét. Liebermann Sári Giszkalay János „Uj tavasz elébe” című költeményét szavalta el, majd négy fiatal sómér fölhozta a színpadra Trumpeldor József arcképét, amit egy lelkesítő beszéd után Giszkalay János leplezett le. Eskstein Béla héber éneke után a közönség állva elénekelte a Halkívát és ezzel befejeződött a szép emlékünnepe.

A Palesztina-hivatal közleményei

A nagyromániai központi Palesztinahivatal a következő táviratot kapta a Cionista Executívától: „Husvétii kirándulás megkönnyítése biztosítva, kedvezmények csak április másodikától érkezőre érvényesek, névjegyzéket rögtön konzulnál leadni, vizumok csak névjegyzék beadása után egy héttel kaphatók”.

Fenti távirat alapján a következőket közölik: 1. A kedvezmények igénybevehetőek a március 12-én és március 24-én induló „Dacia” (román) hajónál, továbbá a március 17-én induló „Asia” (francia) hajónál. A kedvezmények mértékéről jelzett levelet még nem kaptuk meg. Mihelyt megkapjuk, közöljük. 2. Ezen kedvezmények természetesen nem vonatkoznak a Palesztinahivatal és az Uj Kelet tervbe vett kirándulására, mert azon kiránduláshoz utlevél sem szükséges, minthogy a kollektív utlevél már megvan és egyéb utazási kedvezmények is biztosítva vannak. 3. Felhívjuk az összes Pa-

lesztina-biztosokat, sziveskedjenek a közleményt köztudomásra hozni és az érdeklődőket értesíteni, hogy a husvétii kirándulásra a bukaresti Palesztinahivatal a minisztériumban megkönynyított utlevél-kiadást eszközölte ki. A minisztérium kiad az egész turista-szezonra három hónapra turista-utlevélet és ehhez az alábbi okmányok szükségesek: 1. Buletin biroului populatiei. 2. Igazolvány arról, hogy nevezett 1918 december 1-én Erdélyben lakott. 3. Katonai igazolvány (Act, vagy livret de scutire),

Agyonlőtték Tomescu banditát

Bukarest, február 22. A belügyminisztérium hivatalosan közli, hogy Tomescu banditát Valea Gloduluiiban, Morenitől északra a Domogvitza-völgyében a csendőrök agyonlőtték. Egy juhász ismerte fel és közölte azt a gludeni csendőrséggel, ahonnan egy század csendőrség indult Tomescu üldözésére. A bandita, a csendőrséget látva, futásnak eredt, de egy csendőrgolyó szíven találta és holtan rogyott össze.

Szabó Dezső védőbeszéde új regénye mellett

Regényének szimbolikus alakjai közül már nyolcan a börtönben ültek. Az élet sötétebben folytatja a regényt, mint ahogy az író elkezdte. Az ifjúság ne kövesse kimondhatatlan nevű kalandor-vezéreit

(Budapest, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután a budapesti Zeneakadémia dobogóján, egy kis asztal mellől, Szabó Dezső védőbeszédet mondott. Elpanaszolta, hogy öt mindenki títi, hivatalból, portómentesen. A hangulatos, poétikus bevezetés után, amelyben lávaszerű beszédével csirkefogóknak nevezte azokat, akik öt támadják, átért előadásának tulajdonképeni tárgyára, a „Segítség” védelmére. Csodálkozik azon, hogy rengetegen akadnak, akik a „Segítség” egyik másik alakjában saját magukat vélték felismerni. Hasonlóképen elmondja azt a régi anekdotát, hogy mikor nyári vasárnapon a balatoni gyorsvonat kifut a pályaudvar üvegtereje alól és valaki a peronon elkiáltja magát, hogy „Schlesinger ur,” akkor minden kuplé ablakából átlag két fej tekint ki és jelentkezik, hogy ő a Schlesinger. Így voltak a magyar közélet alakjai is — mondotta, — mert egy gazemberről írt könyvében azonnal tizen vélték magukat felismerni a hősből. Így akartak ingyen belépőjegyet szerezni a világtörténelembe, pedig legfeljebb, ha a rendőri krónikába valók. Azzal is vádolták, — mondja továbbá — hogy a „Segítség” pszichológó irású, de másnap a regény szimbolikus hősei közül már nyolcan ültek a börtönben és nem rajta mulott, hogy a százhusz mellékszereplő szintén nem csatlakozik hozzájuk. Az élet tehát folytatta a „Segítség” et, sokkal sötétebb színekkel, mint ahogy ő elkezdte.

Ezek után Szabó Dezső intim vallomásokot tett a regényében szereplő alakokról. Elmondotta, hogy Bokody, a színész nem más, mint Sugár Károly, akit a legnagyobb színésznek tart. Konkoly Zoltán alakjában pedig a „tisztaszívi, nagyjósága” Kodály Zoltánt akarta megzemélyesíteni. A forradalmár paraszt, Rostás Pál pedig nem más, mint nagyatádi Szabó István. E kijelentések után Szabó Dezső rögtön saját magának gyűjtött áldozati tüzeket és meghatározta helyét a magyar irodalomtörténetben: Berzsenyi Dániellel érzi egyenrangúnak magát.

A fájvédőkre nagyon haragszik. Szerinte „a fájvédők pimasz, földnélküli gazemberek”, akik germán célokért ontják a magyar vért. A Magyarországon üzött jogvédelem nem más, mint meddő, üres butaság és felhívom a magyar ifjúságot, amelytől különben fájdalmasan undorodom, hogy hagyja ott kimondhatatlan nevű kalandor-vezéreit, amíg nem késő. A gazembereknek tett eskü nem kötelez. A két forradalom és a kurzus között különbség nincs. Csak az a változás, hogy míg a kommun alatt vörös hajókon vörös kalózkodó raboltak a magyar vizeken, addig most a keresztény kurzus alatt fekete kalózkodó járnak fekete lobogóval, a tenger, a magyar tenger ugyanaz maradt és nem változott a nép szenvedése sem.

— Azzal is vádolnak — folytatja tovább — hogy erotikus vagyok. Mikor az első ilyen kritikát elolvastam, azt mondtam magamnak: Dezső, most hazamész és átnézed az egész munkát. A gondosan átnézett 37.000 sorból tényleg kiirtam összesen három és fél sorra valót, amely tényleg nem a legirodalmibb. Dehát — istenem — azok a prüd kritikuskok,

mellyel katonai helyzetét igazolja, (nem kell hadmentesség). 4. Három hatóság által igazolt fénykép. 5. Adóbizonnylat. 6. Igazolvány arról, hogy a kérelmező az S. M. R.-nél oda és vissza jegyét megváltotta s annak 25 százalékát előlegül lefizette.

A kirándulni szándékozók ezen aktákat szerezzék be és küldjék be sürgősen hivatalunkba C.uj, Str. Baron L. Pop 10., továbbá a jegy árának 25 százalékát, körülbelül 2000 lejt III. osztályra.

akik például égis magasztalják Gulácsy Irénnek azt a különben nagyon tehetséges könyvét, amelyben olyan arcpirító disznóságok vannak, amelyet én soha életemben nem mernék leírni, miért jönnek nekem dorongokkal és ölmosbotokkal, ha három vaskos kötetben három és fél sor kifogásolni valóm van.

Az előadás második része, amelyért tulajdonképen megtelt a Zeneakadémia terme, az volt, hogy Szabó Dezső választott a hozzáintézt kérdésekre. Ez a torna így játszódott le:

Kérdés: Tormay Cecil és Osváth Ernő vajjon összebeszéltek-e, hogy agyonhallgatják a segítséget?

Felelet: (egy kézlegyintés).

Kérdés: Miért nem ír a zsidókról?

Felelet: Mert az ángyom nem ehet az én gyomrommal. A magyar faj problémáit tárgyaló könyvben nem lehet zsidókérdésről, hotentottakérdésről beszélni, csak egy főszeppont lehet, a magyar.

Kérdés: Miért támadja magát az Egyház?

Felelet: Mit tudom én?

Kérdés: Miért germánellenes?

Felelet: Mert a német szellem prostituálja, elnyomja, szürkév laposítja a könnyed magyar stílust. A német marad mindvégig a magyar legnagyobb ellenség, hiszen gondoljunk csak a háborúra. A francia, az angol, a japán, a néger katona tudta, miért megy ki meghalni a lövészárokkba. A hazáért. De ha a magyar bakát megkérdezték, azt felelte: Azért, mert az a szegény Ferenc Ferdinánd meghalt. Az a Ferenc Ferdinánd, aki a magyarokat gyűlölte.

Az órák vége. Szabó Dezső a közönség tapsai közt elhagyja a katedrát és siet a Palota-moziba, hogy le ne kesse a nyolcórás előadást, mert, ez Isten szerelméért, új Chaplin-burleszket játszanak, már pedig neki nem harc a kenyere, mint mondotta, hanem legjobban a kacagást és a sületlenséget szereti.

Katonai diktatura Görögországban

Athén, február 22. A belpolitikai helyzet napról-napra súlyosbodik. Pangalos tábornok diktatúrája, a legújabb életbeléptetett soron kívüli hadbíróági ítélkezés folytán, az ellenzék megmozdulását lehetetlenné teszi. A kormány legutóbbi proklamációt intézett a néphez, amelyben mindenkit felszólít, hogy az elrejtett fegyvereket a legrövidebb időn belül szolgáltatassák be, ellenkező esetben a legszigorubb büntetéseket lépteti életbe. Az ellenzéki sajtót teljesen elnémították és az ellenzéki pártok vezetőit, közöttük két volt minisztert, Santorinszigetre száműzték.

Kár minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái
a legjobbak

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orvosi és házasági tudományok naplaja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomása csak a forrás megjelölésével engedélyezett.

A mai naptár

Meghalt Kolozs megye prefektusa.

Muresan Septimiu, Kolozs megye prefektusa hétfőn délelőtt tíz órakor rövid szenvedés után elhunyt. A prefektus néhány nappal ezelőtt vakbélgyulladásban megbetegedett, amely később vesegyulladásra komplikálódott. Vasárnap hirtelen bélecsavarodás állott be a betegnél, amely azonnali operatív beavatkozást tett szükségessé. Az orvosok fáradozása azonban már hiabavalónak bizonyult. Muresan prefektus tegnap délelőtt, súlyos fájdalmak után, jobblérszenderült. Muresan Septimiu már egészen fiatal korában a közigazgatási pályára lépett és először Campulung városban működött. Az impérium-váltoáshoz szülőföldjére, Erdélybe tért vissza és itt Kolozsváron Metes prefektusnak lett az utódja. Muresan Septimiu külföldön végezte tanulmányait és képzett hivatalnok-ember volt. Halála a vármegyében nagy részvétet keltett. Temetése csütörtökön lesz, amikor a holttestet a pályaudvarra viszik, ahonnan a Cioacanesti mellett fekvő Cocani pusztaán lévő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

A király aláírta az amnesztiaáról szóló dekrétumot. Bukarestből jelentik: A király aláírta az amnesztiaáról szóló dekrétumot, amelyet a legközelebbi napokban nyilvánosságra hoznak. Az amnesztia teljes szövege a hivatalos lapban jelenik meg, de lényegesebb pontjait a napisajtóval is közlik.

Az Erzsébetvárosi Kaszinóban felrobbant bombát eredetileg Massaryknak szánták. Budapestről jelentik: Márffy József, az Erzsébetvárosi Kaszinó hatévi fegyháza itélt merénylője, levelet intézett cellájából Györki Imre szociáldemokrata képviselőnek, akivel közli, hogy az Erzsébetvárosi Kaszinóban felrobbant bombát eredetileg Masaryknak, a csehszlovák köztársaság elnökének szánták, akit legutóbbi komáromi tartózkodásakor akartak eltenni láb alól. Györki képviselő átadta Márffy levelet az ügyészségnek, amely annak alapján eddig már négy ízben hallgatta ki a merénylőt. Még további kihallgatások is lesznek és remélhető, hogy pár nap alatt teljesen tisztázni fogják a Massaryk elleni merénylet tervét.

Végleg megszűntették a többnejűséget Törökországban. Angorából jelentik: A nemzetgyűlés harmadik olvasásában is elfogadta a svájci polgári törvénykönyvet és ezzel a többnejűség végleg megszűnt Törökországban. Az új törvény nem vonatkozik a régebben megkötött házasságokra és így az idősebb törökök megtarthatják feleségeiket. Az újabb házasságkötéseknél azonban feltétlenül ragaszkodniuk az egynejűséghez.

Sírkövet állítottak Máramarosziget elhunyt főrabijának. Máramaroszigetről jelentik: Ői szokás szerint, a harmincnapos gyászidő leteltével, huszonegyedikén délelőtt helyezték emlékkövet Máramarosziget elhalt nagy főrabijának, Tettelbaum Chaim Hersch sírjára a máramaroszigeti temetőben. A sírkövetételre óriási tömeg jelent meg messze vidékekről is. A gyászistentisztelet és szertartás után az elhalt főrabii tizenéves fia, Máramarosziget megválasztott új főrabija, félórás beszédet tartott. A beszéd nagy koncepcióra vall, bibliai idézetekkel volt alátámasztva és valósággal frappirozta a tömeget.

Önálló francia és angol női divatmunkások és tanuló lányok felvételt. Kende salon Uránia-palota II. emelet.

Elsőrangú francia gyapjufonal érkezett. Kérjen árajánlatot.

A Középkelet-Társaság vitája a Palesztina-mandátumról

Mikor lesz Anglia abban a helyzetben, hogy az ország igazgatását helyi kormányának adja át

(London, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Távirati Ügynökség jelenti: A Közép- és Középkelet-Társaság ma rendkívüli ülést tartott, amely a Középkelet mandátum-rendszerét vitatta meg. Legfőképpen azt a kérdést tárgyalták, hogy mikor lesz Nagybritannia abban a helyzetben, hogy a Palesztina-mandátumot letegyje és az ország kormányzását a helyi lakosság kormányának adja át.

Wilson Harris, a "Daily News" szerkesztője kifejtette, hogy a Palesztina-mandátum abban különbözik az ugynevezett A. mandátumoktól (Szíriától és Iraktól), hogy elsősorban a zsidó nemzeti otthon felépítésére vonatkozik. Önálló kormány ott egyelőre már csak azért sem alakulhat, mert lakossága rendkívül homogén. Még az arab lakosság is különböző csoportokra oszlik. Az az idő tehát, amikor Nagybritannia visszaadhatja a Palesztina-mandátumot, még nagyon messze van.

Arnold Toynbee professor, aki a versaillesi békekonferencián az angol delegáció középkeleti osztályának volt a vezetője, hangsúlyozta, hogy semmiképpen nem lehet szemrehányást tenni az angol kormányra azért, hogy a palesztinai és iraki mandátumot vállalta. Erre kényszerítve volt. A világháború alatt majdnem az összes hatalmagnál észlelhető volt az a tö-

rekvés, hogy az össz-zsidóság rokonszenvét megnyerjék, noha meg kell állapítani, a zsidók valamennyi országban lojálisak voltak kormányukhoz. A németek kísérelték meg először, hogy a zsidó propagandát szolgálatukba állítsák. Amerikai zsidó újságírókat hívtak meg Lengyelországba, ahol a cári uralom alatti zsidó élet romjait mutogatták neki. A világ egész zsidósága a cárizmus ellen volt. Nagybritannia a cionistákkal igyekezett együtt dolgozni, hogy ezáltal a zsidókat a szövetségesek számára nyerje meg. Ez arra vezetett azután, hogy Nagybritannia megkapta Palesztina fölött a mandátumot, noha sokkal jobb lett volna, ha Palesztina és Szíria közös mandátum alatt maradt volna, még pedig lehetőleg — és ez lett volna a legjobb — amerikai mandátum alatt. Tény azonban az, hogy a békeszerződés egy egységes arab országot osztottak ketté. Főleg ez az oka annak, hogy az arabok nem szívesen látják a zsidók bevándorlását és ennek tudható be az is, hogy Palesztina a brit mandátum alatt nem tulságosan boldog.

A Társaság tagjai közül még többen szóltak hozzá a vitához, amelynek végső eredménye az volt, hogy kevés kivétellel mindenki az angol mandátum minél tovább való fentartását látta kívánatosnak.

Felelemlik a cseh vasutak menetdíját. Prágából jelentik: Dr. Englis pénzügyminiszter a napokban fogadta a cseh iparosok küldöttségét, amely előtt kijelentette, hogy a cukor- és dohányárak felemelése után sor kerül a vasuti menetdíjak felemelésére is. Hozzávetőleg huszonkét százalékkal lesznek drágábbak a cseh vonatok. Azonban az csak a személyszállításra vonatkozik, mert a teherárak fuvardíját az ország rossz gazdasági helyzete következtében nemcsak, hogy fölemelni nem fogják, hanem valószínűleg csökkentik.

Az aradi Hakoah közgyűlése. Aradról jelentik: Tegnap tartotta meg nagy érdeklődés mellett rendes évi közgyűlést az aradi Hakoah sportegyesület. A város háza dísztermében zajlott le a közgyűlés, amelyen dr. Örfi Gyula elnökölt. Steinfeld titkár terjesztette elő az évi jelentést, majd dr. Kurcel Károly ügyvezető-elnök jelentette be, hogy Vörös László, az egyesület társelnöke, lemondott a Hakoahnál viselt tisztéről. Ezután az egyes szakosztályok vezetői tettek jelentést a múlt évben elért eredményekről. A jelentéstől kitűnik, hogy az egyes szakosztályok igen szép eredményeket értek el a sportfejlesztés terén és különösen a vívó szakosztály, melynek szervezője Gabos Jenő volt, szerzett igen értékes eredményeket. A vívó-szakosztály három olyan tagot nevelt, akik országos viszonylatban is elsőrendű erőt képviselnek. Különösen szép fejlődést mutatott Weinberger István Arad vívóbajnoka, aki az országos versenyen is díjat nyert. A jelentések után megválasztották az új tisztikart. Elnök lett: dr. Vajda Jakab. Társelnökök: Hirscher Mór, Karton Aladár, Kornis Márton, dr. Örfi Gyula, Ráskai Miksa, Nemes Henrik, Bende Artur. Alelnökök lettek: dr. Grünfeld Ede, Schull Ármán, Herzka Ármán, Steiner Farkas, Titkár: Steinfeld Imre. Jegyzők: Weinberger István és Polgár Jenő. Pénztárnok: Bartók Jenő. Ellenőrök: Citron Adolf és Pollák Vilmos. Gazda: Stein Sándor. Szertáros: Spitzhaber Jenő. Szakosztály-vezetők: Schwartz József, Oswald, Czukor József és dr. Gabos Jenő.

Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek. A párisi idény legdivatosabb és legelőkelőbb parfümje a disztigvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árúsít. A Narcisse Noar parfümöt dekánként, a Narcisse Noar kölnit pedig üvegenként kimérve árúsítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

Ügyvédi hír. Dr. Eugen Francovici ügyvéd Bucurestiben irodáját Calea Victoriei 50. Pasagiul Victoriei Scara A. alá helyezte át.

Egy tanító jubileuma. Lippáról jelentik: Lichter Jakab tanító, a lippai zsidó hitközség iskolájának vezetője és hosszú ideig a hitközség jegyzője, a hetekben ünnepli ötvenéves működési jubileumát. A közszeretotnek örvendő pedagógus jubileumának méltó keretek között leendő ünneplése céljából bizottság alakult Weisz Vilmos elnökletével. E bizottság ezton is felhívja a jubilans tanító egykori tanítványait, jelezzék tartózkodási helyüket és írják meg, milyen anyagi és erkölcsi eszközökkel kívánnak hozzájárulni a jubileumhoz. Levelek Weisz Vilmos címre intézendők: Lippa (Arad megye).

A japán császár súlyosan megbetegedett. Tokióból jelentik: A japán császár tüdőgyuladást kapott és állapota komoly aggodalomra ad okot. Orvosai attól tartanak, hogy a császár szíve nem fogja kibírni a krízist. A császári palota főbejáratánál naponta hatalmas tömegek gyűlnek össze, amelyek a mikadó egészségéért imádkoznak.

Purim Erec Jiszraelé. A Keren Kaje. met legfontosabb akciója a purim-akció. Purim az az alkalom, amikor minden zsidó szíve megnyílik és a jósorsban élő gondol a kevésbé szerencsés körülmények között élőkre és slachmóneest küld. Ma a galutban élő összes zsidók nem gondolhatunk más szegényre addig, amíg az egész zsidó nép kol-dusz szegény. Szegény, mert nincs földje. Slachmóneszünkkal földet a junk a zsidó népnek és népet a zsidó országnak. A Keren Kajemet az egész zsidó nemzet igazi Parimját készíti elő, mely után soha sem jöhet aztán bánat! Segítsük hozzá adományainkkal, hogy célját napjainkban elérhesse!

Február 25--28-án

felkeresi Önt a Keren Kajemeth munkatárs,

hogy Purim alkalmából Erec-Jiszraelben új föld vásárlására adományt adhasson. A Keren Kajemeth eddig 250.000 danam földet választott vissza és azon negyven zsidó talut és kolóniát létesített. A Keren Kajemeth a negy-század zsidó bevándorlónak, akik letelepítésre várnak, csak úgy adhat földet, ha elegendő pénzzel rendelkezik.

Támogassa a K. K. L-t megfelelő adománnyal!

Ha nem találja Önt otthon, úgy ne mulassza el adományát a Keren Kajemethre önként beküldeni.

Szőnyegszövődék figyelmébe.

"La Carneval" -- Goldstein & Co
Oradea-Mare, Bulv. Reg. Ferd. 7.

Ma zaérkezik szerint, M napokban Marzescu zaérkezése zetését.

Fő kuszi vas vasutvonal zavarok v kilométer és egy Pal Az utasok pedig meg porrá égett kusz-rajak A lázadókr akik azon hogy tüzet ségi tűz ut dőkat siker

Elje szentgyörgy

Alar

határában.

kerén hazafel len álaros r

lötlen harc r

tözték Motesc tak. Elvették

ezer lejt szét

Motescu kisz

formális csata

A gazdálkodó

feldobva, a lo

san hazapros

gazdájukkal.

ség átkutatta

zésre jutott.

rablótanyára l

arra következ

zett rablóband

időben rendki

támadásokat

csendőrség a

mozást az álar

Márci

nama tárgy

Focker panam

ták Petroniac

akik ellen az

ket átvett biz

irtak alá, ame

Utastásuk vo

előtt próbarep

és arra is, ho

nak kell lenni

repülést nem

1918-beli tipu

könyv nem te

ügyben márci

hadbírósgánál

fogják kihallg

tonai eljárason

Focker-vállala

Tizévi

éves arabot.

bírósg tizévi

ötéves hebroni

erkölcstelen él

gyilkolta. Az it

hogy az idős e

kényszermunká

kívül erős fé

madik fogsorral

Nagy b

mélyen

Kötött harisny

Flohr harisnya

Muslin harisny

Cérna-muslin,

Selyemfátyol h

BLATT

Divatkeztükben

Purim Pa

Marzescu miniszter legközelebb hazérkezik. Bukarestből jelentik: Párisi távirat szerint, Marzescu igazságügyminiszter a közeli napokban indul vissza Párisból Bukarestbe. Marzescu teljesen jól érzi már magát és visszazárkózása után azonnal átveszi hivatala vezetését.

Főlszakították a hedzsasz damaszkuszi vasutvonalat. A hedzsasz damaszkuszi vasutvonalon, beyruti jelentés szerint, nagy zavarok vannak. A vonal sínait ugyanis hét kilométer hosszúságban lázadók felszakították és egy Palesztina felől érkező vonat kisklott. Az utasok közül három sziriai meghalt, többen pedig megsebesültek. A vagonok egyrésze porrá égett. Újabb jelentések szerint a damaszkuszi-rajaki vonalon is felszakították a sínket. A lázadókra francia csapatokat vezényeltek ki, akik azonban gyöngéeknek bizonyultak, úgy, hogy tüzérseget kellett igénybevenni. A tüzérsegi tűz után a vonat körül csoportosult lázadókat sikerült széjjelzavarni.

Eljegyzés. Schwartz Sidikét Sepszi szentgyörgyi eljegyezte Holländer Miksa Dajról.

Álarcos rablógyilkos kísérlet Bács határában. Motescu Avram bácsi gazdálkodó szerén házfélét tartott, midőn a falu határában hirtelen álarcos rablók támadták meg. Rövid és egyenlőtlen harc után a tulsúlyban lévő rablók megköztették Motescut és a fejére báránnyörbündát húzták. Elvették a tárcáját és annak tartalmát, 50 ezer lejt szétosztották maguk között. Időközben Motescu kiszabadult kényelmetlen helyzetéből és formális csata fejlődött ki közte és támadói között. A gazdálkodót félholtra verték, majd a szekérre feldobva, a lovak közé csaptak. A lovak szép lassan hazaprosztráltak eszméletlen állapotban lévő gazdájukkal. A másnap helyszínre kiszállt csendőrség átkutatta a bácsi erdőt és szennyezés felfedezése jutott. Az erdő egyik barlangjában valószínű rablótanyára leltek. A rablótanya berendezkedéséből arra következtetnek, hogy egy soktagu, jól szervezett rablóbandával állanak szemben. Az utóbbi időben rendkívül felszaporodott betöréseket és rabló támadásokat a banda tagjainak tulajdonítják. A csendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást az álarcos bandák letartóztatása ügyében.

Március eisején lesz a Focker-panama tárgyalása. Bukarestből jelentik: A Focker panama ügyében ma délelőtt kihallgatják Petroniade ezredest és Pincu kapitányt, akik ellen az a vád, mint a repülőgépeket átvett bizottság tagjai olyan jegyzőkönyvet írtak alá, amely nem felelt meg a valóságnak. Utasításuk volt ugyanis arra, hogy az átvétel előtt próbarepülést csináltassanak a gépekkel és arra is, hogy a gépek motorai új típusnak kell lenniök. Ezzel szemben ők a próbarepülést nem csinálták meg és a motorok is 1918-beli típusnak voltak. Amiről a jegyzőkönyv nem tesz említést. A tárgyalás a Focker-ügyben március 1-én lesz a második hadtest hadbíróóságánál. Negrilestit csak mint tanút fogják kihallgatni. A kincstár egyébként a katonai eljárásnál kivül kártérítési pert indít a Focker-vállalat ellen.

Tízévi fegyháza ítétek egy százöt éves arabot. Jeruzsálemről jelentik: Az itteni bíróság tízévi fegyháza ítélte Abu Muna százöt éves hebroni arab lakost, aki leányát, annak erkölcsstelen élete miatt, több kézzurással meggyilkolta. Az ítéletet súlyosbíttja az a körülmény, hogy az idős embernek büntetése ideje alatt kényszermunkát kell végeznie. Abu Muza rendkívül erős férfi, akit a természet már a harmadik fogorral ajándékozott meg.

Nagy harisnyavásár
melyen leszállított árákkal

- Kötött harisnya, minden színben..... Lei 25
- Flohr harisnya, minden színben..... Lei 53
- Muszlín harisnya, divatszínben..... Lei 69
- Cérna muszlín, minden színben..... Lei 98
- Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 125

BLAT! -- Főtvr 13. szám
Divatcentrükben és kötöttárúknban óriási választék.

Purim Palesztináié.

Ne legyen zsidó család, mely purimkor ne adományozna a Keren Kajemetre!

Windischgrätz Indiába akarta kitelepíteni az Osztenburg-különítményt. Budapestról jelentik: Windischgrätz címére a napokban egy Bombayban élő, magyar származású dúsgazdag földbirtokostól levél érkezett, amelyben a földbirtokos azt írja, hogy Bombayban ma nagyon alkalmas az idő a magyarok letelepedésére és hogy erre a célra nem is kell sok pénz. A detektívek rövidesen kinyomozták az érdekes levél előzményeit. E szerint herceg Windischgrätz Lajos három hónappal ezelőtt levelet írt ennek a magyar származású földbirtokosnak arról, hogy hogyan lehetne százötven-kétszáz magyar intellektuál kitelepíteni Indiába. A kivándorlást februárra tervezte és az volt a célja, hogy a leszerelt Osztenburg-tiszteket telepítse ki Bombayba.

Az izzólámpa vásárlásánál ne felejtse el, hogy a világítási költségeket a takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti. „Tungs a” izzólámpák ennek a követelménynek is megfelelnek.

A Banca Nationala közgyűlése. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala tegnap tartotta szokásos évi közgyűlését Oromolu elnökletével. Alexandru Stefanescu volt igazgató kifogásolta, hogy a bank nem tesz semmit olyan irányban, hogy az aranyfedezet helyzetét javuljon. Dimitriu Jorga a bank által a részvényeseknek kifizetett osztalékot keveseli. Iscar Antoniu a kereskedők köszönetét tolmácsolja a kölcsönökért. Hagi Tudorache a nagyiparosok köszönetét tolmácsolja, mely után Oromolu emelkedik szólásra s elismeri, hogy a bank aranykészlete még nem érte el a kívánt paritást, de ennek főoka, hogy Románia még mindig nincsen normális diplomáciai összeköttetésben Oroszországgal s így az ottani aranykészlet kérdése még nem nyerhetett elintézését. Ami azon kifogásokat illeti, hogy a fővárosi bankokkal szemben megszorították a visszeszámitolási hitelt, a bank azért volt kénytelen ezt megtenni, hogy a vidéki bankokat inkább támogathassa. Ezután Benescu igazgatóvá, Zeuceanu és Christu Grecescut cenzorok választották meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Módosítják a forgalmi és fényüzési adótörvényt? Bukarestből jelentik: Hirt adtunk már arról, hogy a különböző termelő- és iparágak többiben intervenáltak a pénzügyminisztériumnál a forgalmi és fényüzési adó jelenlegi alkalmazási módjának revíziója érdekében. A beadott memorandumokat a pénzügyminisztérium a közelmúltban vizsgálat tárgyává tette és az azokban felsorolt számtalan panasz és sérelem egy részét jogosnak és igazoltnak ismerte el. Eppen ezért a pénzügyminisztérium elhatározta a forgalmi és fényüzési adók végrehajtására vonatkozó rendeletek felülvizsgálását. Miután megállapítást nyert, hogy a fényüzési adó alá eső különböző tárgyak adóhatára, amelyet néhány évvel ezelőtt állapítottak meg, sok tekintetben nem felel meg a mai változott körülményeknek, a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy igen sok luxusadó alá eső cikk adóhatárát a jelenlegi összeg kétszeresére emeli. Tervezték, hogy az eddigi egyhónapos fizetési terminust, három hónapra emelik fel. A fenti rendelkezések azonban csak provizórikus jelleggel bírnak, miután jólinformált pénzügyi körök értesülése szerint a pénzügyminisztérium alapvető módosításokat szándékozik eszközölni magán a fényüzési és forgalmi adótörvényen.

Jabotinszky a druzok felkeléséről.

Az Amerikában tartózkodó Jabotinszky legutóbb nyilatkozott a lapokban és kijelentette, hogy a róla terjesztett hírek, amelyek szerint a Keren Hajjeszód ellen kampányt akar intézni, nem felelnek meg a valóságnak. „Ö ület — mondotta — állítani rólam, aki azért harcolok, hogy minél több zsidó menjen Palesztinába és minél több pénz folyjon az ország újjáépítésére. A délsziriai druzfelkelés — folytatta Jabotinszky — Palesztinát egyáltalában nem veszélyezteti. A Keleten rendszerint az a helyzet, hogy míg az egyik részen a lázadás lángjai lobognak, addig a másik részen teljes a nyugalom. Az arabok egymás között sem egységesek. A cionista-revizionisták mindazonáltal követelni fogják, hogy egy zsidó védőcsapat, mint a brit karhatalom egy része alkottassék meg. A zsidó légióknak újra föl kell támadnia Palesztinában.

Megkettőzték a walesi herceg testőrségét.

Londonból jelentik: A rendőrigazgatóság parancsot adott ki arról, hogy a walesi herceg testőrségét ezental fokozottabb védelemben részesítsék. A trónörökös védelmére külön rendőrsztag alakult, amelynek élén két rendőrfelügyelő, három detektív és több rendőrtiszt áll. A rendőrigazgatóság titkolja az intézkedés okát. Tény az, hogy a királyi család egyetlen más tagját sem őrzik ilyen gondosan. Beavatott körökben annak tudják be a walesi herceg fokozottabb felügyeletét, hogy az utóbbi időben több ízben lepleztek le merényleteket, amelyek a trónörökös ellen irányultak.

Titkos fegyverraktárt talált a bécsi rendőrség.

Bécsből jelentik: A rendőrséghez ma délből névtelen feljelentés jött, hogy a XVI. kerületben egy megjelölt lakásban rejtőzködnek Erzberger gyilkosai, Schultze és Thylessen, akiket azelőtt Budapest környékén Gyömbös Gyula rejtett el. A bécsi detektívek nyomban kiszállottak a megjelölt helyre, de nem Erzberger állítólagos gyilkosait találták ott, hanem egy titkos fegyverraktárt, sok gyalogsági puskát, revolvért és hozzávaló municiót. Állítólag olyan nyomokra is akadtak a detektívek, amelyek indokolták teszik, hogy Erzberger gyilkosait most Klosterneuburgban kutassák.

Ugron Istvánát elvezették, hogy egy idézést közöljenek vele.

A Magyar Párt kolozsvári tagozata ma délelőtt gyűlést tartott Ugron István elnökletével. A Vaszások következményeivel foglalkoztak, amikor egy rendőr az I. kerületi rendőrségről egy elővezetési parancsot mutatott fel az előszobában tartózkodó titkárnak. A titkár az elővezetési parancsot bevitte Ugron Istvánhoz, aki kijelentette, hogy most nem ér rá és nem mehet el, amíg az ülést be nem fejezik. A rendőr ragaszkodott ahhoz, hogy Ugron azonnal kövesse, mert szerinte az elővezetési parancsok minden körülmények között eleget kell tenni. Erre Ugron István Kostály titkár és a rendőr kíséretében az I. kerületi kapitányságra ment, ahonnan egy rendőr a központi kapitányságra kísérte át. Itt, Gritta prefektus nem lévén idehaza, egy rendőrigazgató fogadta, aki kijelentette Ugron Istvánnak, hogy a kisenévi hadbíróaságtól rendelele van, hogy Ugron oda február 25-re vezettesse elő, mivel a Csetri ügyben, mint tanút akarják kihallgatni. Ugron azt válaszolta, hogy egészségi állapota nem engedi meg, hogy hosszabb utazást tegyen és bemutatott egy orvosi bizonyítványt, amely ezt az állítást igazolja. A rendőrség ezt az orvosi igazolványt küldi el Kisenevbe.

A Szélhámos fakir.

Budapesten most egy fakir tart érdemes előadásokat. Elevezen eltemetteti magát, orvosok konstatálják a baállott halálos merevséget és félóra múlva a tetszhalott ismét felkel a koporsóból. A pesi fakirnak, aki élve eltemetteti magát, volt egy elődje, az nemrégén Bácsben lépett fel. Az is megcsinálta a félóráig tartó élve eltemetkezést, de a bécsi impresszáriónak gyanus volt a dolog és az artistaügynöknek váltig hangoztatta, hogy valami gyanus trükk van a dologban. Eppen ezért kíváncságra egy házi próbát tartottak, ahol az orvosok jelenlétében a fakirt elföldelték. Mikor a harmadik perc eltelt és a jó hia dnt kiszedték a koporsóból, az orvosok, mint szokás mondani, már csak a baállott halált konstatálták. A fakir annak rendje és módja szerint elhunyt. A gyanakvó impresszárió diadalmasan mondta: — Ugy-e, mondtam, hogy svindler?

Cluj, Str. Universității 1.
(volt Egyetem-utca)

„OPTICA”
legmodernebb látszerület.

Hómérok, inhalátorok a legolcsóbb árban.

ét meg-
dők va-
ányuk-
hogy a
Ameri-
engyel-
zsidó
világ
volt.
együtt
etsége-
azután,
főltt
lna, ha
tt ma-
ez lett
alatt.
ek egy
Főleg
zivenen
udható
adátum
szóltak
nye az
ngol
t látta
.....
elentik:
ség is-
tkőség
műkö-
peda-
leendő
Vilmos
ubiláns
zkadási
erkölcsi
umhoz.
Lippa
gbete-
esászár
y ag-
rtanak,
a kri-
aponta
lyek a
Kaje-
rim az
nyilak
renosés
küld.
hatunk
p kol-
achmó-
népet
egész
y után
á ado-
esse!
n
a új
ren-
vál-
t és
gy-
sere
ndő
mu-
thre
& Co
rd. 7.

KÖZGAZDASÁG

A lej javulását várják a nemzetközi pénzpiacon

A nemzetközi pénzpiacot az utóbbi időben igen élénken foglalkoztatja a román valuta helyzete. Ebből az alkalomból a „Pesti Tőzsde” az alábbi figyelemreméltó cikket írja:

Beavatott budapesti bankkörökben a lej várható árhullámzásáról kedvezően vélekednek. Általában az a nézet, hogy a lej árfolyama aláértékelt, miután az európai drágasághoz és az egyes államok indexszámához képest a lej belső vásárlóképessége Romániában lényegesen nagyobb a nemzetközi viszonylatban mutatkozó árfolyam értékénél. A lej árfolyamának javulását technikai és gazdasági szempontokból igyekeznek megmagyarázni. A technikai szempont az, hogy a nemzetközi kontreminek egy valutát sem sikerült lényegesen letörni. A frank és a lira minden támadás ellenére emelkedik és általában az európai valuták javulása szünet nélkül tart. Feltűnik különösen az északi államok valutáinak javulása, de a többi európai valuta is javul, kivéve azokat, amelyek stabilok. A valuták javulása jelenti a pénz értékének általános emelkedését, ami természetesen következménye viszont a fogyasztás csökkenésének. Ezen általános európai jelenség alól a lej sem képezhet kivételt. Másfelől a lej kurzusa ma már annyira alacsony, hogy a nemzetközi spekuláció a la hossz, sokkal nagyobb fantáziát lát benne, mint a la bessz. Ha pillanatnyilag néhány centimos árlecsuszás lehetséges is még, Románia óriási gazdasági erőforrásai alapján, továbbá az európai valuták általános javulását tekintve, sokkal inkább látszik valószínűbbnek a lej árfolyamának javulása.

Speciálisan magyar szempontból nagyobb lejtérségre számíthatnak a többi európai valutákhoz képest. Az óvatos gabonaexportőrök már márciusban legkésőbb lefedezik magukat lejben, mert számíthatnak arra, hogy Romániából gabonát vagy más terményt exportálhatnak. Másfelől az autóforgalom emelkedésével jóval nagyobb romániai benzinbehozatalra számítanak és az építkezés megindulásával a román faexport erőteljes javulásával kell komolyan számolni. Ezenkívül különféle más nehéz olajok és petróleum importja válik egyre nagyobb mértékben szükségessé, miután a petróleumgyárak nálunk leállították üzemüket. Igen jelentékeny volt és előreláthatólag emelkedni fog az erdélyi dió- és almaexport. Mindezen cikkekből a román-magyar kereskedelmi kamara megalakulásával a forgalom intenzívebb kialakulása várható, sőt egész sereg olyan árucikk exportja következhetik be, amilyenek eddig a szervezethez hiánya nem tudott eljuttatni a magyar piacra.

Kedvezően ítélik meg nemcsak budapesti bankkörökben, hanem a külföldön is a Románia államadósságának rendezésére vonatkozó tárgyalásokat, amelynek során a Román Nemzeti Bank helyzete is kétségkívül könnyebbé válik. Valószínű, hogy ezeket a lehetőségeket mérlegeli a nemzetközi spekuláció, amely a lejban ujjában inkább vásárol s amely néhány nevezetesebb és nagyobb román vállalati részvényt vásárolt össze a külföldön. Mint kedvező momentumot fogják fel azt is, hogy ujjában a külföldi tőke bevonása érdekében is fontos tárgyalások indultak meg.

Az elektrifikálások, az új vasuti vonalak és egyéb közmunkák, külföldi tőkével indulnak meg és ez a külföldi valuta a Román Nemzeti Bankhoz kerül el, amelynek devizaállományát fogja jelentékenyen gyarapítani.

Ilyen körülmények között érthető, ha mérvadó budapesti bankkörökben véleményes vásárlások vannak lejban, de érthetővé válik egyszerűbben az is, hogy a nemzetközi valutaszpekuláció, amely legutóbb a franknál, a líránál és a zlotynál is megégette a kezét, miért megy át a lejkontreminből a lejhosszra.

galm emelkedésével jóval nagyobb romániai benzinbehozatalra számítanak és az építkezés megindulásával a román faexport erőteljes javulásával kell komolyan számolni. Ezenkívül különféle más nehéz olajok és petróleum importja válik egyre nagyobb mértékben szükségessé, miután a petróleumgyárak nálunk leállították üzemüket. Igen jelentékeny volt és előreláthatólag emelkedni fog az erdélyi dió- és almaexport. Mindezen cikkekből a román-magyar kereskedelmi kamara megalakulásával a forgalom intenzívebb kialakulása várható, sőt egész sereg olyan árucikk exportja következhetik be, amilyenek eddig a szervezethez hiánya nem tudott eljuttatni a magyar piacra.

Kedvezően ítélik meg nemcsak budapesti bankkörökben, hanem a külföldön is a Románia államadósságának rendezésére vonatkozó tárgyalásokat, amelynek során a Román Nemzeti Bank helyzete is kétségkívül könnyebbé válik. Valószínű, hogy ezeket a lehetőségeket mérlegeli a nemzetközi spekuláció, amely a lejban ujjában inkább vásárol s amely néhány nevezetesebb és nagyobb román vállalati részvényt vásárolt össze a külföldön. Mint kedvező momentumot fogják fel azt is, hogy ujjában a külföldi tőke bevonása érdekében is fontos tárgyalások indultak meg.

Az elektrifikálások, az új vasuti vonalak és egyéb közmunkák, külföldi tőkével indulnak meg és ez a külföldi valuta a Román Nemzeti Bankhoz kerül el, amelynek devizaállományát fogja jelentékenyen gyarapítani.

Ilyen körülmények között érthető, ha mérvadó budapesti bankkörökben véleményes vásárlások vannak lejban, de érthetővé válik egyszerűbben az is, hogy a nemzetközi valutaszpekuláció, amely legutóbb a franknál, a líránál és a zlotynál is megégette a kezét, miért megy át a lejkontreminből a lejhosszra.

Közgyűlési naptár

- Február 24. Takarékpénztár Rt. Szamosújvár.
- Február 25. „Victoria” Takaréék és Hitelintézet Rt. Arad.
- Február 26. Agrárbank és Kereskedelmi Rt. Beszterce.
- Február 27. „Pallas” Bank és Kereskedelmi Rt. Temesvár. — Aradhegyaljai Takarékpénztár Rt. Gyorok. — Földgázberendezési Rt. Torda.
- Február 28. Temesvári Első Takarékpénztár Rt. Temesvár. — Sváb Központi Bank Rt. Temesvár. — Medgyesi Bank Rt. Medgyes. — Lugosi Göztéglagyár Rt. Lugos. — „Corvineana” Takaréék és Hitelintézet Rt. Vajdahunyad.

† **Olaszország államadóssága.** Rómából jelentik: Olaszország államadóssága, hivatalos jelentések szerint, 178 milliárd lírát tesz ki. Ebből az összegből az Egyesült Államok követelése 54 milliárd, Anglia 33 milliárd s a beföldi követelések pedig 92 milliárd lírát tesznek ki. Mivel az adósságokról a legfantasztikusabb számok voltak forgalomban, mindenesetre, az összeg rendkívüli magassága sem meglepő.

† **Három fizetésképtelenség Gyulaféhérváron.** Gyulaféhérvárról jelentik: Az általános pénzügyi és gazdasági krízis Gyulaféhérvár kereskedelmi életét sem kíméli és egyre nehezebb viszonyokat teremt. A múlt hét folyamán három tekintélyes kereskedő jelentette be fizetésképtelenségét. Az egyik a *Hubertus* fényképészeti cikkek árusító cég, a másik *Stein Dávid* és a harmadik *Rosner* Rezső fűszerkereskedő.

† **Megállapították az export-só árát.** Bukarestből jelentik: Az állami monopól vezr igazgatóságának egy legújabb kiadott rendelete értelmében a máramarosági kamaránál ez év február 15-től kezdődőleg bármily mennyiségben és térségben eladásra alkalmas só áll rendelkezésére. A só lerakítása a kérésre beérkezésének sorrendjében történik és ilyen irányú kérvények a rendelet szerint a Monopól-igazgatóság bukaresti központjába irányítandók. A kivételre kerülő só árát a következőkben állapították meg va-

gononként: (tízezer kilogram ab Sighet). Kő 43 dollár, trólt konyhasó 40 dollár, marhasó 42 dollár, denaturált só ipari célokra 33 dollár. Ezek az árak 1923 április 15-ig érvényesek és ettől az időponttól kezdődőleg is minden három hónapban revízió alá kerülnek a szlatinai, dési és marosújvári sóbányák által eszközölt ármódosításokkal párhuzamosan.

TŐZSDE

Február 22-én

A lejt Zürichben 225.00, Párisban 12.00, Budapestben —, Bécsben —.

Kolozsvár. A devizapiacra a szilárdulás tovább tart. A külföldi fizetőeszközök ismét erős emelkedésben vannak. Egy másik eseménye a devizapiacnak a francia frank ujjab esése. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33.30—33.35, Prága 6.95—7.03, Budapest 300—302, Páris 8.50—8.60, Zürich 45.50—45.60, Newyork 235.00—236.00, London 1148—1155, Milánó 9.60—9.70.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.60, Amsterdam 208.50, Newyork 519.37, London 2526.00, Páris 1356.00, Milánó 2087.50, Prága 1537.50, Budapest 72.75, Belgrád 917.50, Bukarest 225.00, Varsó 70.50, Bécs 73.10.

Bukarest. Devizák: Páris 8.40, Berlin —, London 1148, Newyork 233.50, Milánó 9.50, Zürich 45.30, Bécs 33.20, Prága 6.98, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 875, német márká 55.00, leva 1.80, török líra 116, font sterling 1130, francia frank 8.50, svájci frank 44.50, olasz líra 9.40, drachma 2.80, dinár 400, dollár 232.50, lengyel forint 31.00, osztrák schilling 33.00, magyar korona 33.00, cseh korona 8.85, belga frank 10.40, holland forint —.

Mozgók műsora:

Február 23-án

Select-mozgó
a napokban mutatja be a híres film-művészek: **Harry Liedtke** és **Maria Jacobini** legjobb filmjét
Egy asszony és két férj
(A babakirálynő)
Vakító pompa. Ragyogó taeletiek.

Urania-mozgó
A nagy sikerre való tekintettel, közkívánatra
tárcm napij
A bagdadi tolvaj
A főszerepben Douglas Fairbanks

Apollo-mozgó
A tizennegyedik
Fényes kalanddráma. A főszerepben Svetislav Petrovics.

Simitott nyomó
12-ös papír
kapható a Kadima-nyomda rt.-nál
Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Telefon 10.

Olesó tűzifa
Megrendelésre azonnal házhoz szállítva:
I-a aprított békka 100 kg ..... Lei 100
I-a aprított hántott fa 100 kg ..... Lei 110
4 m.³ (1 öl) I-a békhasáb ..... Lei 1600
4 m.³ (1 öl) I-a hántott cser ..... Lei 1800
Fagyapótyár és Faipari Rt. Elölött GrünLázár
Telefon 10

Eladó
kötszövőgyári
berendezés,
mely áll alatt felsorolt gépkből, teljesen
üzemképes legjobb állapotban, kedvező fe-
tési feltételekkel.

5 drb. 7/80-as	1 drb. 6/60-as
2 drb. 8/70-es	2 drb. 7/50-as
3 drb. 8/80-es	3 drb. 12/60-as
3 drb. 10/80-as	1 drb. 5/40-as
1 drb. 9/80-es Jaquarl	2 drb. 6/20-es
2 drb. 6/50-es	1 drb. 10/70-es

2 drb. motorikus spulnizógép 12—12 spindli be-
rendezésű.

Gépek vevőjének kívánatára rendelkezé-
sére tesszük a vevők névsora, amely

évi 10-12 millió
forgalomnak felel meg. — Cim a kiadóban.

Zongorák gyári lerakata, gyári ár-
on részlete is. **Storn-
berg.** — Oadea-Mare,
Bulev. Regele Ferdinand

Zsák Mindenemü célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Ponyva **Albala Izsó**
Timisoara
Piata Traian No 10

Tran
Cluj, Calea

Saját gyártm
Speciális
ernyőáruház

Academia
Fahn Mihály H
(Cluj-Kolozsva
tudósítójától.) A
bajnai mérkőzést
rencséliesség tisz-
Mihály, a Haggibb
összekötő csatára
percében egy hapu
rencsélienül ütőz
védjével, hogy az
látán meglehetősen
s nvedett. A szer
kórházba szállított
ték. Kezelőorvosár
ralése súlyos éa g
igénybevenni.

A mérkőzésen
lendülettel és lel-
tor technikas játé-
ázott pálya. Az el-
sok valamennyie o
mázdók földőben
fentebb emi ett s
emberrel é; érthet
Egy teljesen indol
nerből származott
számára biztosítj
tizenegyet, amely
Rosenfeld bravuro

A Haggibbor-
malatos incidensből
értékkel bírt és k
futballsport propa-
kolozsvári futballs
közönség egyrészt
keztében a kolozsv
tagjai, testi bizton
mérkőzések leveze
ráoktrojált fiatalab
hozzánemértő itélk
tesznek minden ne
ley azután a bajr
népszerűségüket,
labdarugósport tá
néz elébe.

Universitatea
Az eredő nagy
formát mutattak.

KAC—KKAS
lékkel játszott, m
el. Biró Selicean

Victoria—R
Egyenlő ellenfelek
zotabb Victoria h
A fenti eredm
továbbra is a Hag
Arad. Kinizs
márkőzés, amelyen
Biró Kubik.

Külf
Budapest. V
ellenfelek elkeere
formában van.
FTC—33 FC
győzelmet Zsák n
MTK—ETC
Vasas—III. A
KAC—Török

Transsylvania Ernyőáruház

Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 17. szám alatt
március elsején megnyílik.

Saját gyártmányu ernyőkülölegességek, Clujon eddig még nem ismert olcsó árakon.

Speciális
ernyőáruház

Behuzások és mindennemű javítások
pontosan és olcsón eszközölköznek

SPORT

Academia—Haggibbor 2:0 (0:0)

Fahn Mihály Haggibbor játékos lábát törte

(Cluj-Kolozsvár, február 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi Academia—Haggibbor bajnoki mérkőzést egy oléggé nem sajnálható szerencsétlenség teszi szomorú emlékeztetővé. Fahn Mihály, a Haggibbor többszörös válogatott jobb-összekötő csatára a játék második félidejének 3. percében egy kapuslőti kavargásban olyan szerencsétlenül ütközött össze az Academia egyik hátvédjével, hogy az összeütközés következtében jobb lábán meglehetősen súlyos lábszár- és sípcsont törést szenvedett. A szerencsétlenül járt játékost azonnal kórházba szállították és a sérült lábát gipszbe tették. Kezelőorvosátak kijelentése szerint Fahn sérülése súlyos és gyógyulása néhány hónapot fog igénybevenni.

A mérkőzésen egyébként az Academia nagy lendülettel és lelkesedéssel játszott, míg a Haggibbor technikás játékosait irritálta a mély, sáros, feláztatott pálya. Az első félideben a Haggibbor-támadások valamennyie ofszid címén érvénytelenítették. A második félideben az első percekben történik a fontosabb esemény szerencsétlenség, a Haggibbor 10 emberrel és érihetőleg deprimálva játszik tovább. Egy teljesen indokolatlan tizenegyes és egy kornerből származott gól az Academia lelkes csapata számára biztosítja a győzelmet. Egy második tizenegyes, amely legalább is túlszigorúnak látszott, Rosenfeld bravúrcaán védett. Dordea bírászkodott.

A Haggibbor—Academia-mérkőzés a fenti sajnálatos incidenstől eltekintve is, igen kevés sportértékkel bírt és külsőségeiben sem járult hozzá a futballsport propagálásához és népszerűsítéséhez. A kolozsvári futballsportnak régi rákfenéje az, hogy a közönség egyrésztének terrorisztikus fellépése következtében a kolozsvári kiváló bírói gárda legjobb tagjai, testi biztonságukat féltve, nem merik helyi mérkőzések levezetését vállalni, az egyesületekre ráköltöztetett fiatalabb bírák pedig tendenciózus és hozzá nem mértó ítélkezéseivel már eleve illuzióriusá tesznek minden nemes vetélkedést a zöld gyepen. Ezután a bajnoki mérkőzések elfogják veszíteni népszerűségüket, vonzóerejüket és a kolozsvári labdarugósport támogatás híján szomorú jövőnek néz elébe.

Universitatea—Husos 3:3 (1:0) Bíró Jakobi. Az eredmény nagy meglepetés. A Husosok igen jó formát mutattak.

KAC—KKASE 4:1 (3:0) A KKASE 5 tartalékkal játszott, míg a KAC biztató formát árukt el. Bíró Seliceanu.

Victoria—RMS 4:1 (2:0) Bíró Krizbay. Egyenlő ellenfelek küzdelme, amelyből a rutinirozottabb Victoria került ki győztesként.

A fenti eredmények alapján a bajnoki listán továbbra is a Haggibbor vezet.

Arad. Kinizsi—ATE 6:2 (3:0) Barátságos mérkőzés, amelyen a Kinizsi nagy fölényrel győzött. Bíró Kubik.

Külföldi eredmények:

Budapest. VAC—BEAC 2:1 (1:1) Egyenlő ellenfelek elkezeredett küzdelme. A VAC javuló formában van.

FTC—33 FC 0:0. A jobb FTC megérdemelt győzelmét Zsák nagyszerű védeke akadályozta meg, MTK—ETC 5:2 (5:1).

Vasas—III. ker. TVE 2:1 (1:0). KAC—Törökvis 7:2 (3:2).

Vidéki amatőrfényképezők kérjenek arjegyüket

POLITZER

fotóáruházától Carei-Mare. Vidéki szétküldés. Alapítatott 1896.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Alexandra. Kitérően sikerült filmfelvételek készültek az Alexandra szerepéről, melyet minden este vetíteni fognak az Alexandra előadása előtt. Ez a tükörképes kiállítás, kitűnő libretto, csodálatos finom hangulati muzika teszi minden bizonyos a legnagyobb operettelégerré az Alexandrát, melynek bemutatója kedden este lesz. Az első előadásokat mérsékeltan emelt helyárakkal tartja meg a színház hogy valamennyi megtegye abból a rangból, kiadásból, melyet az Alexandra kiállítás telemészített.

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Alexandra. Operett-ujdonosság, először. Karácsonyi Ilivel, Neményi Lillivel, László Andorral, Ihász Aladárral. Mérsékeltan emelt helyárakkal. Premier balet. A Sorozatszám 256

Szerda 8-10 kor: Barók Béla egyetlen hangversenye (Emelt helyárakkal. Napibérlet 80 sz. B. Sorozatszám 257. Hangverseny megkezdésekor a nézőterre vezető sjtókat bezárják.)

Szerda este 10 kor: Manchinul Sentimental (A szerelmes próbatéka. Meriara Voiculescu vendégjátéka. Emelt helyárakkal. Bérletszűnetben. Sorozat 258)

Csütörtök: Alexandra (Másodszor. Karácsonyi Ilivel, Neményi, Ihász és Lászlóval. Mérsékeltan emelt helyárakkal. Napi balet 79 sz. A Sorozatszám 259)

Péntek: Alexandra (Mérsékeltan emelt helyárakkal. Napi balet 82 sz. B. Sorozat 260)

Szombat d. u. 4-kor: Csikos (Ünapi ifjúsági előadás Sztyegyörgyi István születésének 85-ik évfordulójára alkalmából. Igen olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Csúry Bálint. Sorozat 261.)

Szombat este 8-kor: Alexandra (Mérsékeltan emelt helyárakkal. Bérletszűnet, sorozat 262)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: Jean Athanasiu és H.vesi Piroška együttes hangversenye. (Rendes esti helyárakkal. Sorozat 263)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Alexandra (Ötödször. Rendes esti helyárakkal. Karácsonyi Ilivel, Neményi, Ihász és Lászlóval. Sorozat 264)

Vasárnap d. u. 6 kor: A csirkefogó (Leszállított helyárakkal. Sorozat 265)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Alexandra (Mérsékeltan emelt helyárakkal. Bérletszűnetben. Sorozat 266)

Hétfő: Alexandra (Hatedszor. Mérsékeltan emelt helyárakkal. Bérletszűnet. Sorozat 267)

Kedd: Alexandra (Mérsékeltan emelt helyárakkal. Bérletszűnet. Sorozat 268)

Telefon 446

SINGER

Piaja Reg. Ferdinand 66. (Főter) Fărgu Mureş

Sifonfejgyár

és nikkelező telep. Szikvizés és kracherlis tüvegek, valamint mindenféle gumik gyári ráttára. Üvegnevedzés. Régi fejek átöntése a legelőnyösebb árban.

Megérkeztek a legújabb

Hölgyeim!

solym, szalag modellek az

IDEAL

kalapüzletbe

Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. feltűnő olcsó árakkal.

Ajánlok elsőrendű

כשר של פסה

italokat

50 literen felüli megrendelésnél utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

Magurai közönséges ..... lit. Lei 18
Magurai rizling, bakator ..... lit. Lei 20
Magurai m. skotály furmint v. leanya Lei 25
Szilvórium 50—60% erősségben, 100%-ja L. 70
Sepsőpálinka 100%-ja ..... L. 120

Nagyobb mennyiség vételnél megfelelő árengedmény. Hirdőka felszámított árban vételek vissza.

Megrendelések: M. Csengeri, Simleu-Silvaniei.

Mégis csak legjobb a késznőküll

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén higienia szempontból a legjobban elismert borotváló azer az aroot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az

Mindenütt kapható. Tartalmas utánzatoktól Csak az „IDEAL”

Egyedüli készítője: felirásu a valódi.

Roszling József fodrasz

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedárusítója Glatzman Adolf illatszertár Str. Bogdan Voda 40

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

„תורה עם דרך ארץ”

Zsidó Testvérek!

A kor nevelési követelményei szemelőtt tartásával egyesületet létesítettünk Braun Henrik főrabbi ur és a legnagyobb ortodox tekintélyek erkölcsi támogatásával. Az egyesület célja a chéderből kikerült ifjúságot — főleg árvákat — a talmudi továbbképzés és a hagyományos zsidó nevelés mellett ipari pályára előkészíteni. Szabó- és műasztalos-műhelyeink már üzemben vannak.

Lépjetek be a „תורה עם דרך ארץ” egyesületbe alapító, vagy rendes tagnak! Természetbeni adományokat fehérneműt, ruhát, élelmiszert vagy pénzt hálával fogadunk.

Iclodul-Mare Leopold Rosmann
Jud. Solnoc-Doboca egyleti elnök

Rendkívüli alkalmi árak!

I-a színes french ing csak 260 lej

Selyem elejű ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat áruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

február 23

CON

ob romániai
z építkezés
erőteljes ja
zenkívül kü
tróleum im
kben szüksé
nálunk leáll
eny volt és
rdélyi dió- és
a román-ma
lakulásával a
várható, sőt
a következhe
ettségi hiánya
iacara.

ak budapesti
dön is a Ro
re vonatkozó
Román Nem
tönnyebbedni
lehetőségeket
ció, amely a
amely néhány
vállalati rész
Mint kedvező
hogy újabb
ben is fontos

nti vonalak és
vel indulnak
omán Nemzeti
izaállományát

érthető, ha
n véleményes
rthetővé válik
etközi valuta
anknál, a lírá
kezet, miért
hosszra.

ghet). Kő-ó 43
parhasó 42 dol
dóllár. Ezek az
ek és ettől az
három hónapban
dési és maros
armódosításokkal

an 12 00, Buda
a szilárdulás
szközök ismét
gy másik ese
cia frank újabb
ók:

05—7-03, Buda
Zürich 45-50—
London 1148—

60, Amsterdam
a 2526-00, Páris
1537-50, Buda
Bukarest 225-00;

is 8-40, Berlin
233-50, Milanó
0, Prága 6-98.

on 875, néme
t líra 116, font
50, svájci frank
na 2 80, dinár
t 31 00, osztrák
-00, cseh korona
forint —.

emű célokra
ben beszerézhet

la Izsó
soara

alan No 10

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné כשר ארטה vendéglője, Oradea Mare, Str. Nicolai Jorga (Zófia-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Bentől 42 éves, izraelita magántisztviselő, üzletbe vevő üzembe. Leveleket „Solid” jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 662

Kere ünk emeletes, 6-8 lakásos házat a központ közelében, melyből 1-2 lakás átvehető. Értekezni a kiadóhivatalban. 657

Kis vagyont szerzhet rövid idő alatt. Bővebbet 10 lej postabélyeg ellenében. F. Bayer Timisoara, II. Stefan C. M. I. 673

Vasszerkezetű nyári szanatórium 15 méter hosszú 4 méter széles eladó. Tg. Mures, City-cukrászda. 670

Forgalmas fűszer és vegyes üzlet vasattal szemben Csucsán kiadó. Értekezhetni Mózes Adolfinál, Csucsán. 665

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárolja

Tacâmul ezüstáru és evészkészlet gyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Német, angol, magyar levelező-könyvelő, gépiró állást keres. Címeket „Solid” jelleggel a kiadóhivatalra. 683

Nyersborkövet vezelegmagasabb napi áron. Icom Arnold Arad. 671

vezető francia Berlitzet veszek használt állapotban, d. u. 3-tól az Uj Kelet szerkesztőségén.

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészties kivitelű levelezőlapok, báti és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen ajánlatot

Kadima Nyomda és Kereskedelmi Rt. - K. székhelye Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 sz. n.

Engros. Detail

Bőrkereskedők, cipészek és csizmadiák figyelmébe!

Saját érdekében keressetek fel a

Kozák és Sámson

céget, Cluj, S. r. Regina Maria 9. (Deák F.-u.)

hol a legelőőbb napárak mellett szerzheti be mindenemű lőr-különlegesen ségi szűt-ségletét. Oziási választék bel- és külföldi felsőbőrökben és tel-

Tegyen próba-rendelést!

Pontos és olcsó kiszolgálásunkról biztosítjuk. Ugyancsak itt megrendelhetők a Merkur vegyszerei gyár „Perless-gloss” és „Apritura” bőrtényesítő készítményei. Minden más gyártmányt felülmúló fény és minőség tekintetében. Minden csizmaíának és cipésznek elsőrangú ér-

deke, hogy kizárólag a Mercur-féle Apriturát és Perless-gloss-t használja, amennyiben a színehegyott bőröknek teljesen visszaadja az eredeti színét és fényét. Nem habzik kelés közben s így szeplős foltokat nem hagy maga után. — Kapható minden jbbőrkészletben. Viszont-eladókknak nagy árkedvezmény. **Telefon 7-59.**

Kérjen mindenütt

Pierre borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legkötelesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Gurabonci I-a Portland cementet

legelőnyösebbet szálit

Kornis Zsigmond és Márton — Arad a gurabonci cementgyár vezérképviselői, Balz. Regele Ferdinand No 4. **Sürgőnycim: Kornholz Arad**

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 26.

Kizárólagos

borszéki ásványvizlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindentelől ipari cikkekben. Festék és fűszer engros és detail. Mindenkori a legolcsóbb napi árak. **Telefon interurban 4-25.**

Nagyobb tétel — bontásból nyart ablak és ablakszárny

majdnem újnak mondható jó minőségű, egyszerűbb lakoházak, szarok és rakárak részére megfelelő **különléle** méretben, több ezer darab egy-nő nagyságban is igen jutányos árban kapható

Csiszár Lajos építész telepén, Maros-Vásárhely, Honvéd-u. Iroda telef. 57 sz.

Gabella-jegyek Révész Ernő könyvnyomdája — Marosvásárhely

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Zsidó irodalom

(Német nyelven)

Achad Haam: Am Scheidewege I-II. ...	924
Agnon: Der Verstossene ...	175
— Und das Krumme wird gerade (Halb'ein)	175
Max Brod: Im kampf um das Judentum	220
Brau: Ein kurzer Gang durch die jüd. Geschichte ...	100
Bergmann: Worte Mosis ...	45
Bernfeld: Die jüdische Literatur ...	200
— Kinderheim Baumgarten ...	175
Berstein: Der Zionismus ...	150
Beer: Der Frau im izr. Alertum ...	32
Buber: Die Jüdische Bewegung I-II ...	35
Bermann: Palestina (Eia Reisebuch) ...	290
Bialik: Essayes ...	80
— (Leinen) ...	280
Dubnow: Jüdische Geschichte ...	345
Cohn: Frauentragen in Palästina ...	100
Glückel von Hammeln. Denkwürdigkeiten	90
Goldstein: Jüd. Nationalliteratur ...	295
Grosch: Dr. Simon Ahron ...	62
Gronemann: Hawdolah und Zapfensreie (Leinen)	40
H. George: Moses der Gesetzgeber ...	230
Granowsky: Problem der Bodenpolitik in Palestina ...	320
— (Geb) ...	35
Friedemann: Das Leben Herzls ...	145
Teodor Herzls Tagebücher I-II III (Lein.)	205
— Zionistisch Schriften (Geb) ...	145
— Der Judenstaat ...	240
Hermann: Nathan Birnbaum ...	60
Kann: Erez Jisroel das Jüdische Land	62
L'chtheim: Der Aufbau des jüd. Palestina	150
Perez: Chassidische Geschichten ...	32
— (Leinen) ...	195

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piata Mihail Viteazul 25.

כשר ועלכווארען פאבריק
ערציגט אללערליי ועלכווארען
אמטערעקעטע ווערען פראמט פער נאכנאמע
עפעקטוארען. פריידקראנט אונד דער אונד פערלאנגען.

Hirdessen az Uj Keletben

Szerkesztőség hivatal és n
Cluj-Kolozsvár, L. Pop (Brassay-utca) 10. Telefon 2-28, 10-47 és 977, 228 és 671.
Es. N. Sz. —
Egy szám ára p...
ron és vidéken
Bukarestben —
1926 február

A párt

A társak a választások előtt kerülnek a pártban is tartottak, nek a graf kállapítékát

Milyen elv...
től a pártok? ...
ján? Valószínű...
ket azonban v...
— hasonlóké...
höz, amelyek...
modellt. Bár...
egyes pártlap...
mélyek és áth...
valóságban eg...
anyagi forrás...
eszmei harcok...
a kenyérért és...
gések. Szeren...
ben a dolgok...
mint ahogyan...
keznek. Vala...
igen kis szám...
vannak gyö...
mereven hisz...
tégul a kör...
perifériákon p...
azután a perif...
iák, ezek az...
összefolynak...
hogy itt már...
hogy hol szün...
az ellenség. A...
olyan nagy a...
egyenként ves...
egyike megkö...
nak együtt...
van, amelyek...
nak, de am...
első: minél tö...
nál gyengébb...
nél több hiva...
sabb és annál...
délye. Ebből...
szenvendély kit...
a mélyenjáró...
kítőresek leg...
hajszolásának...
sohasem össze...
sek ösztönein...
ember ha össz...
vadságot jelen...
szerepet játsza...
gesciók és it...
lentéktelen sz...
sát. Peter Ro...
lón fejezte...
mehere sein...
viehe".
Ha a párt...
mélyek volnár...
lapok élénk á...
nagyvárosokb...
és kisvárosokb...
volna. Tény az...
egészen szépen...
Még a legkemé...
többször „leh...
olyan utálatos...
sajtenék. Pá...